20 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 2008 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 215 (4109)

Ազգ
Azg

Թուրքիայում տեղի ունեցած խոշոր ավտովթարից Հայաստանի հինգ քաղաքացիներ ստացել են մարմնական վնասվածքներ

ԵՐԵՎԱՆ, 19 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Թուրքիայում երեկ տեղի ունեցած խոշոր ավտովթարի պատճառով Հայաստանի հինգ քաղաքացիներ ստացել են մարմնական վնասվածքներ, իսկ 4 մահացածների թվում հայեր չկան: Այս մասին «Արմենպրես»-ին տեղեկացրեցին Հայաստանի արտգործնախարարության մամուլի եւ տեղեկատվության վարչությունից: Նրանք ներկայումս գտնվում են հիվանդանոցում:

Հիշեցնենք, որ ավելի վաղ վրացական լրատվամիջոցներին Վրաստանի ԱԳՆ մամլո խոսնակը տեղեկացրել էր, թե մահացածների թվում են Հայաստանի եւ Վրաստանի երկուական քաղաքացիներ: Նշենք, որ Տրապիզոնից Վրաստան եկող ավտոբուսը երեկ առավոտյան բախվել է սյուներին եւ տեղում մահացել է չորս ուղեւոր: Պատահարի պատճառով տարբեր վնասվածքներ են ստացել եւս 25 ուղեւորներ: Ավտոբուսը պատկանել է թուրքական «Մահմուդսոււ» ընկերությանը:

ՕՐԵՐԻ ՀԵՏ

Եթե իշխանությունը ցանկանում է առողջ լինել...

Անզորության զգացումն է այսօր պատել լրագրողական ու մերձլրագրողական շրջանակներին. պարբերաբար ծեծվում եւ խոշտանգվում են լրագրողներ, որի համար ոչ ոք դեռ պատասխանատվության չի կանչվում, մեղավորները չեն հայտնաբերվում ու չեն ձերբակալվում, եւ որոշ ժամանակ մամուլի էջերում ընդվզման հայտարարությունների հրապարակումից հետո ամեն ինչ, կարծես, մոռացվում է եւ կյանքը վերադառնում իր «բնական» հուն: Համապատասխան մարմինները հերթական անգամ հայտարարում են հետաքննություն անցկացնելու կամ քրեական գործ հարուցելու մասին: Նույնիսկ ամենախիստ ցուցումներն են տրվում, իսկ հարուցված գործերը, ինչպես Մահարին պիտի ասեր, գնում-խառնվում են հազար տարվա մեռելներին, այսինքն՝ գնում-կուտակվում են չբացահայտված մյուս հազարավոր գործերի վրա:

Հարյուր անգամ, հազար անգամ ասվել է՝ անպատժելիության մթնոլորտն է տիրում մեր երկրում: Ու դրանից ոչ ոք, այսինքն՝ ոչ մի պատասխանատու անձ չի նեղվում, ոչ ոք հրաժարական չի տալիս, ոչ ոք չի խոստովանում, որ ինքը եւ իր գլխավորած կառույցն ի վիճակի չեն աշխատելու: Պատասխանատու մարմինների վրա չեն ազդում անգամ միջազգային կազմակերպությունների համապատասխան զեկույցները, համաշխարհային ցուցակներում մեր երկրի վարկանիշի անկումները:

Լրագրողը Հայաստանում դարձել է այն չարաճճի, բայց անպաշտպան երեխան, որի վզակոթին ամեն անցնող-դարձող հարկ է համարում մի հաս հարվածել, քանի որ «իրեն խելոք չի պահում»: Բոլորը գիտեն, որ նա անպաշտպան է, չունի թիկնազոր եւ պաշտպանվելու որեւէ այլ միջոց: Չունի նաեւ օրենքի պաշտպանությունը, որը նրան կպահովեր մասնագիտությունը կիրառելու պայմաններ: Ահա՛ թե ինչու մեր լրագրողներից շատերը դարձել են հաշվենկատ, ավելորդ շրջահայաց եւ, երբեմն, գնվող, կաշառվող, ինչը, հակադարձորեն, նվազեցրել է հասարակության վստահությունը մամուլի նկատմամբ:

Երեք օր առաջ աշխատավայրից գիշերը դուրս գալու պահին խոշտանգվեց հետաքննող լրագրող Էդիկ Բաղդասարյանը: Այժմ նա դեռ հիվանդանոցում է: Հավանաբար շուտով դուրս կգրվի այնտեղից եւ հասարակությունը, մամուլն անգամ կմոռանա միջադեպը, մինչեւ նոր... միջադեպ, նոր խոշտանգում: Չգիտենք, այսուհետեւ նա կդառնա՞ զգուշավոր, թե՞ կշարունակի ավելի համարձակ ու «վտանգավոր» թեմաների ձեռք զարնելը: Հերոսությունը չի գնահատվում մեր մեջ, շատ-շատ միջազգային մեկ-երկու մրցանակն է բաժինը նման լրագրողների: Ոչ ոք իրավունք չունի մեղադրելու, եթե «Հետք» ինտերնետային թերթի խմբագիրն ու Հետաքննող լրագրողների հասարակական կազմակերպության նախագահը դառնա զգուշավոր: Բոլոր պարագաներում պետք է մեղադրել իշխանությանը, որի պարտականությունն առաջին հերթին իր քաղաքացիների անվտանգությունն ապահովելն է, որի պարտականությունը լրագրողին պաշտպանելն է նաեւ, առավել եւս այն լրագրողին, որն իր հետաքննություններով հսկում է նույն այդ իշխանության առողջությանն առաջին հերթին: 1964-ից, երբ Պուլիցերյան մրցանակը առաջին անգամ պարգեւատրեց հետաքննական լրագրությամբ զբաղվող «Ֆիլադելֆիա բուլետեն» թերթը, լրագրության մեջ այս ժանրը առանձնահատուկ նշանակություն ստացավ հենց այս՝ իշխանությանը կոռուպցիոն ախտերից ձերբազատելու իմաստով, եւ առաջին գնահատանքը, առաջին ուշադրությունը իշխանության պետք է հասցեագրվի հենց նրանց՝ հետաքննող լրագրողներին:

Անշուշտ, եթե իշխանությունը ցանկանա առողջ լինել:

Հ. ԱՎԵՏԻՔՅԱՆ

Եվրոխորհրդի մարդու իրավունքների հանձնակատարի այցելությունը կհամընկնի հայտարարված հացադուլին

Եվրոխորհրդի մամլո ծառայության տարածած հաղորդագրության համաձայն, Եվրոպայի խորհրդի մարդու իրավունքների հանձնակատար **Թոմաս Համմարբերգը** նոյեմբերի 20-22-ը հատուկ այցով կժամանի Հայաստան՝ գնահատելու մարտի 1-2-ի դեպքերի հետեւանքով ազատությունից զրկված անձանց վիճակը եւ այդ դեպքերի առնչությամբ իրականացվող հետաքննությունը:

«Ես նպատակ ունեմ գնահատելու ազատազրկված անձանց վիճակը եւ այն առաջընթացը, որ գրանցվել է մարտյան իրադարձությունների համար պատասխանատուներին ի հայտ բերելու առումով: Կարեւոր է, որ փաստացի նկարագրություն տրվի, թե ինչ է կատարվել իրականում: Եթե հնարավոր լինի կատարել այդ նկարագրությունը, ապա կարող է օգտակար լինել Հայաստանում մարդու իրավունքների պաշտպանության ոլորտում հետագա աշխատանքի համար», ասել է հանձնակատարը:

Այցի ընթացքում Թոմաս Համմարբերգը հանդիպելու է նախագահ Սերժ Սարգսյանի, Ազգային ժողովի նախագահ Հովիկ Աբրահամյանի, արտգործնախարար Էդվարդ Նալբանդյանի, ոստիկանության պետ Ալիկ Սարգսյանի եւ գլխավոր դատախազ Աղվան Հովսեփյանի հետ: Նա նաեւ կհանդիպի խորհրդարանական ժամանակավոր հանձնաժողովի եւ մարտյան դեպքերի հետաքննությամբ

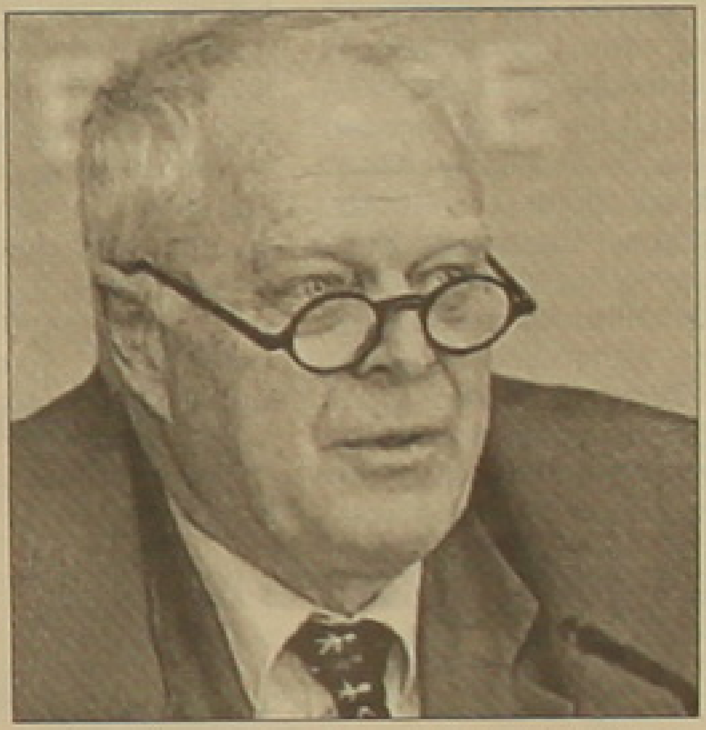

զբաղվող նորաստեղծ փաստահավաք խմբի անդամների, մարդու իրավունքների պաշտպանի, ինչպես նաեւ միջազգային կազմակերպությունների եւ քաղաքացիական հասարակության ներկայացուցիչների հետ: Թոմաս Համմարբերգը կայցելի նաեւ ազատազրկման վայրեր:

Սեպտեմբերին հանձնակատարը հրապարակել էր իր հետազոտության արդյունքները՝ նշելով, որ կա բանտարկվածների առնչությամբ գոհացուցիչ լուծումներ գտնելու եւ մարտյան իրադարձությունների համար մեղավորներին պատասխանատվության կանչելու հրատապ անհրաժեշտություն:

Նոյեմբերի 20-ին՝ Եվրոխորհրդի մարդու իրավունքների հանձնակատարի այցելության առաջին օրը, մեկօրյա հացադուլ են հայտարարել ութ ամսից ավելի բանտերում պահվող «քաղբանտարկյալները»՝ որպես ելք երկդիմության եւ անհետեւողականության դեմ բողոքի նշան: Հացադուլին են միացել նաեւ «Միացում» նախաձեռնության 8 անդամները: Ամեն ինչ համակարգված է:

Ա. Բ.

ՀԱՄԱՌՈՏ

Տեր-Պետրոսյանն արտահայտվել է Ս. Սարգսյանի նախաձեռնության մասին

Երեկ ՀԺԿ-ի հետ հանդիպած **Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը** Հայաստանի նախագահ Սերժ Սարգսյանի եւ քաղաքական ուժերի հանդիպմանը Հայ ազգային կոնգրեսի անդամ կուսակցությունների մասնակցության հետ կապված ասել է, թե ՀԱԿ կանոնադրությամբ նրանք ազատ են եւ ինքնուրույն են որոշելու: Այսօրվա քննարկումը Տեր-Պետրոսյանը «խառնաժողով» է անվանել՝ որով իշխանությունները Արեւմուտքին քաղաքական դաշտի փոխըմբռնման մասին են ուզում ապացուցել եւ կանխել ԵԽԽՎ բանաձեւում խոստումները. «Եթե մինչեւ օրս պաշտոնապես չեն հրապարակվել մադրիդյան սկզբունքները, ինչ պետք է քննարկեն», ասել է նա: Հիշեցնենք, սակայն, որ երբ Տեր-Պետրոսյանը գրում էր իր «Պատերազմ, թե՞ խաղաղություն» հոդվածը, մեր հասարակությունը նույնչափ էր տեղեկացված հիմնախնդրի՝ առաջարկվող լուծումներից, որքան եւ հիմա, բայցեւայնպես առաջարկում էր քննարկել:

Երկու տարի՝ Սմբատ Այվազյանին

Երեւանի Կենտրոն եւ Նորք-Մարաշ համայնքների ընդհանուր իրավասության դատարանը երեկ երկու տարվա ազատազրկման է դատապարտել «Հանրապետություն» կուսակցության քաղխորհրդի անդամ Սմբատ Այվազյանին՝ սահմանելով նաեւ 300 հազ. դրամ տուգանք:

Ռուսաստանը ոչ մեկին չի խնդրելու ճանաչել Հր. Օսիայի եւ Աբխազիայի անկախությունը

ԻԺԵՎՍԿ, 19 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ՌԴ-ի նախագահ Դմիտրի Մեդվեդեւն Իժեւսկում լրագրողների հետ կայացած զրույցի ժամանակ հայտարարել է, որ Ռուսաստանը Հարավային Օսիայի եւ Աբխազիայի հետ հարաբերությունները կառուցելու է ամբողջական ծրագրով, ներառյալ անվտանգության ապահովումը եւ այդ հանրապետություններում ռազմակայանների տեղաբաշխումը:

Մեդվեդեւը նշել է, որ ինքը դրամատիկ ոչինչ չի տեսնում այն բանում, որ առայժմ քիչ թվով երկրներ են ճանաչել Հարավային Օսիայի եւ Աբխազիայի անկախությունը: «Մենք ոչ մեկի չենք խնդրելու: Նրանք, ովքեր նման որոշում կընդունեն, օգնած կլինեն, բայց դա չի սասանի նրանց միջազգային կարգավիճակը»,-հայտարարել է Ռուսաստանի նախագահը եւ հավելել, որ «դա ժամանակի հարց է»:

«ՖՏԱ տելեկոմը» լիցենզիա ստացավ

Ակնկալվում է թեժ մրցակցություն բջջային կապի ոլորտում

Հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովը երեկ, բջջային կապի երրորդ օպերատոր ճանաչված «Ֆրանս տելեկոմ» ընկերության Հայաստանում ստեղծած «ՖՏԱ տելեկոմ» ընկերությանը շարժական կապի ծառայությունների մատուցման լիցենզիա տրամադրեց: Նախնական լիցենզիան այս ընկերությունը ստացել էր հոկտեմբերի 17-ին:

Անդրադառնալով Հայաստան բջջային կապի նոր օպերատորի մուտք գործելուն, հանձնաժողովի նախագահ **Ռոբերտ Նազարյանը** նշեց, որ «ՖՏԱ տելեկոմի» մուտք գործելով, թեժ մրցակցություն է ակնկալվում բջջային կապի ոլորտում, որից կշահեն բաժանորդները՝ ստանալով բարձրորակ կապ մատչելի գներով:

Հանձնաժողովի հեռահաղորդակցության վարչության պետ **Գեւորգ Գեւորգյանը**, ներկայացնելով հարցը, տեղեկացրեց, որ լիցենզիան ընկերությանը տրամադրվում է 15 տարով, եւս 15 տարի երկարացնելու իրավունքով: «ՖՏԱ տելեկոմին» են տրամադրվում նաեւ 055 եւ 095 կոդերը՝ 10 տարով: Լիցենզիայի պայմաններով երեք տարվա ընթացքում ընկերությունը պետք է ծածկույթ ապահովի Հայաստանի առնվազն 200 գյուղերում եւ Հայաստանը Իրանին ու Վրաստանին կապող ավտոճանապարհների 85 տոկոսում, 3G բջջային կապի ծառայություններ Երեւանում, Գյումրիում, Վանաձորում, իսկ երկու տարում GSM ծածկույթ՝ Երեւանում եւ 42 քաղաքներում:

Ա. Մ.

Պարզեք, հետո խոսեք «Ղարաբաղը տալուց»

ՄԱՐԻԵՏԱ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

Էլ ով ասես, ինչ ենթադրություն ասես չի անում Ղարաբաղը տալու, տարածքները հանձնելու մասին: Ով ասես՝ ասուլիս չի տալիս ու մյուսին դավաճան, իրեն՝ Ղարաբաղը փրկող շարժման հիմնադիր չի անվանում: Այս բազմաձայն երգչախմբի մեջ հաճախ հնարավոր չէ տարբերել՝ ո՞վ ինչ, ինչո՞ւ, ի՞նչ մտքին ենթատեքստով է բան ասում, եւ բուն Ղարաբաղն այդ բոլորի հետ կապ ունի՞, թե չէ: Անգամ ենթադրություն հնչեց, թե լրագրող Էդիկ Բաղդասարյանի ծեծը կապ ունի ղարաբաղյան հարցի հետ կամ առնվազն՝ հարցի մասին քննարկումներից մարդկանց ուշադրությունը շեղելու միջոց է: Որ Է. Բաղդասարյանը ղարաբաղյան պատերազմի ժամանակ մի քանի ամիս դիրքերում էր, բոլորս գիտենք, ու կուզեինք նրան առողջություն մաղթելուց զատ ցանկանալ, որ նրա դեմ բռնություն կիրառած հանցագործների բացահայտումը դառնար կծիկի այն ծայրը, որով հերթականությամբ կծիկի տակից դուրս են գալու լրագրողների հանդեպ վերջին շրջանում բռնություն կիրառած բոլոր անձինք, սակայն որ նրա հանդեպ բռնությունը Ղարաբաղի հարցից շեղելու ենթատեքստ կարող է ունենալ՝ սա արդեն չափազանց է, վկա հենց երեկվա մի շարք ասուլիսներ, որտեղ էլի խոսում, խոսում, խոսում էին Ղարաբաղը հանձնելուց: Ասացին՝ խոսեք խնդրի շուրջը, դրսի ճնշում բանեցնողների ջգրու, ասացին՝ բողոքի ալիք բարձրացրեք, բայց հո չասացի՞ն՝ աչքերդ փակեք-բերաններդ բացեք ու էլ ինչ գիտեք-չգիտեք՝ խոսեք, այ տնաշեններ. հո այդպես չի լինում, որ հենց ու միայն երկրի իշխանությունն է երկրի թշնամին ու Ղարաբաղը տալիս է: Անտրամաբանությունն էլ սահման ունի, չէ՞: Իսկ արմատական ընդդիմության վարմունքը, որ աջ քաշել-կանգնել է, թե չի խանգարելու իշխանությանը լուծել հակամարտությունը, ի սկզբանե ֆիկցիա է, որովհետեւ հակամարտության զարգացումներից լավ առի՞թ՝ ասել-խոսելու- ապացուցելու, որ երկրի ու ժողովրդի մասին մտածող ընդդիմություն ունենք, եւ ոչ միայն բաղձալի աթոռներ վերադառնալու ձգտող, ընդ որում նրա զայրույթի ալիքը նախ եւ առաջ պետք է ուղղված լիներ հարցը շահարկողներին, դրսից ճնշում բանեցնողներին ու վերջում միայն իշխանությանը. մեխանիզմ առաջարկեիք՝ մի պահ մոռանալով իշխանության գալու մասին, էլի, ժողովուրդն էլ կիմանար, որ իսկապես երկրի ու հայության ճակատագրով մտահոգ ընդդիմություն կա, մինչդեռ ձեր լռությունն այժմ հավասար է «հանձնում են» երգողների աղմուկին, դեռ մի բան էլ ավելի:

Տես էջ 3

«Հայաստանը լավ դիրքում է՝ դիմակայելու գլոբալ տնտեսական անկման ազդեցությանը»

Կարծիք է հայտնել ԱՄՀ գործադիր փոխտնօրեն Մուրիլո Պորտուգալը

Արժույթի միջազգային հիմնադրամի (ԱՄՀ) գործադիր խորհրդի՝ Հայաստանին Աղքատության կրճատման եւ տնտեսական աճի (ԱԿՏԱ) ծրագրի շրջանակներում 13,6 միլիոն դոլար եռամյա վարկի տրամադրման որոշումից հետո, ԱՄՀ գործադիր փոխտնօրեն եւ նախագահի պաշտոնակատար **Մուրիլո Պորտուգալն** այն կարծիքն է հայտնել, որ Հայաստանի բարձր տնտեսական աճը պահպանվել է եւ մեծապես նպաստել աղքատության զգալի կրճատմանը:

Ըստ Մուրիլո Պորտուգալի, սննդամթերքի եւ վառելիքի միջազգային գների աճի եւ ներքին պահանջարկի գծով աճող ճնշումների հետեւանքով Հայաստանում գնաճն ավելացել է, թեպետ շարունակում է ավելի ցածր լինել ԱՊՀ այլ երկրների համեմատ:

«Վատթարացած գլոբալ մակրոտնտեսական հեռանկարը ավելացրեց անորոշությունը, սակայն Հայաստանը լավ դիրքում է գտնվում որպեսզի դիմակայի գլոբալ տնտեսական անկման ազդեցությանը: Աճի տեմպերի աստիճանական նվազման շնորհիվ հնարավոր կլինի մեղմացնել գնաճային ճնշումները: Դա կարող է նաեւ նպաստել արտաքին ընթացիկ հաշվի պակասուրդի կրճատմանը, որն ավելացել էր ներմուծման աճի եւ արտահանման ցածր աճի հետեւանքով, չնայած մասնավոր դրամական փոխանցումների մեծածավալ ներհոսքին: Միջնաժամկետ միտումները լինելով չափազանց անորոշ, այնուամենայնիվ դրական են՝ հաշվի առնելով բարենպաստ ներդրումային հնարավորությունները», նշել է ԱՄՀ փոխտնօրենը:

Մուրիլո Պորտուգալը խորհուրդ է տվել Հայաստանի կառավարությանը ուշադրությունը բեւեռել արտադրողականության ավելացմանը, գործարար մթնոլորտի բարելավմանը եւ ներքին մրցակցության խրախուսմանը: Այդ առումով հատկապես կարեւորել է հարկային քաղաքականության եւ վարչարարության գծով բարեփոխումների անավարտ ծրագրի ավարտը, որոնք զգալիորեն կկրճատեն գործարարությամբ զբաղվելու ծախսերը հատկապես արտահանման ոլորտում եւ կնպաստեն հավասար պայմանների ստեղծմանը, գործնականորեն խթանելով մասնավոր հատվածի զարգացումը:

Ա. Մ.

Համազգային հայ եկեղեցասեր երիտասարդական կազմակերպության եվրոպական հավաք

Օրերս Չեխիայի Բռնո եւ Պրահա քաղաքներում անցկացվեց Համազգային հայ եկեղեցասեր երիտասարդական կազմակերպության եվրոպական հանձնախմբի հերթական համաժողովը, որին մասնակցեցին ՀՀԵԵԿ եվրոպական ութ երկրների ներկայացուցիչներ: Հավաքի կազմակերպիչն էր Հայ առաքելական եկեղեցու Չեխիայի եւ Հունգարիայի հոգեւոր հովիվ **Բարսեղ վարդապետ Փիլավչյանը**: Մասնակցում էին նաեւ Հոլանդիայի հոգեւոր հովիվ **Տաթեւ վարդապետ Հակոբյանը** եւ Իտալիայի հայերի հոգեւոր հովիվ **Առեն վարդապետ Շահենյանը**, ինչպես նաեւ ներկայացուցիչներ Լեհաստանից, Շվեդիայից, Բելգիայից, Ավստրիայից, Չեխիայից, Իտալիայից, Հոլանդիայից, Սլովակիայից: Համաժողովի մասնակիցներին ողջունեց Վիեննայում ՀՀ դեսպանության Պրահայի գրասենյակի ղեկավար **Աշոտ Ոսկանյանը**:

Երկօրյա ժողովների ընթացքում մոտ հարյուր եկեղեցասեր երիտասարդներ քննարկեցին Համազգային հայ եկեղեցասեր երիտասարդական կազմակերպության եվրոպական մասնաճյուղի օրակարգն ու առաջիկա ծրագրերը: Ինչպես նշեց հայր Բարսեղը, հաստատվել է նաեւ Չեխիայի հանձնախմբի կազմը, քննարկվել են կանոնադրական հարցեր, վարչական խնդիրներ, լսվել են տարբեր առաջարկներ: Որոշվել է խթանել եվրոպական ներհամայնքային կապերի զարգացումը: Հայ երիտասարդներին պետք է լճացման վիճակից հանել, աշխուժացնել համայնքների միջեւ փոխադարձ այցելությունները, մեծացնել մասնակիցների շրջանակը: Հիմնական նպատակներից մեկն էլ այն է, որ սփյուռքահայ երիտասարդներին բերեն եկեղեցու գիրկը, որ տղաները բողնելով առկա ամոթխածությունը՝ իբրեւ սարկավագներ ծառայեն խորանին, իսկ աղջիկները երգեն երգչախմբում: Մեծ ուշադրություն է դարձվելու հոգեւոր-կրթական ծրագրերին: Արդեն իսկ պատրաստվում է 300 հարցից հարցարան, որը պատասխաններով հանդերձ պետք է բաժանվի հայ երիտասարդներին, որպեսզի նրանք ավելի լավ ճանաչեն Հայ առաքելական եկեղեցին:

Հայր Տաթեւն էլ ընդգծեց, որ Համազգային հայ եկեղեցասեր երիտասարդության կազմակերպության ստեղծումը Ամենայն հայոց կաթողիկոս Գարեգին Բ-ի մտահղացումն է եւ ծրագիրն այն է, որ վաղվա մեր եկեղեցին ապահովենք հայ երիտասարդներով՝ թե՛ սփյուռքում եւ թե՛ Հայաստանում: Իսկ հայր Առենը, որը ներկայացնում է նաեւ ՀՀԵԵԿ եվրոպական հանձնախումբը, հավաստեց, որ փոքրաթիվ, բայց լավ կազմակերպված Իտալիայի համայնքում արդեն իսկ ամեն ամիս երիտասարդական հանդիպումներ են լինում, իսկ երկու ամիսը մեկ երիտասարդների համար մատուցվում է պատարագ, բացվել է կիրակնօրյա վարժարանը, եւ մեծ խանդավառություն է նկատվում:

Իսկ Բռնոյի հավաքույթն ու ժամերգությունն աննախադեպ էին կազմակերպվածությամբ եւ բնույթով՝ առաջին անգամ Չեխիայի տարածքում ժամերգությունը տեղի ունեցավ Չեխիայի, Հոլանդիայի եւ Իտալիայի հայ հոգեւոր հովիվների մասնակցությամբ: Նոյեմբերի 9-ին պատարագ մատուցվեց նաեւ Պրահայի Սուրբ Յիլիի եկեղեցում, որի պատարագիչն էր Իտալիայի հայոց հոգեւոր հովիվ հայր Առենը:

Երկօրյա հավաքին մասնակցեցին նաեւ հայր Բարսեղի հրավերով Հայաստանից ժամանած հայկական էստրադայի երիտասարդ ներկայացուցիչներ Էրիկն ու Համիկ Կարապետյանը, որոնց ելույթները մի անգամ եւս խանդավառեցին հայ երիտասարդությանը՝ ժամանակակից եւ ժողովրդական երգերի կատարումներով:

ՀԱԿՈԲ ԱՍԱՏՐՅԱՆ
Պրահա

Հայաստանում բենզինի գներն ավելի մեծ չափով են նվազել

Տնտեսական մրցակցության պաշտպանության հանձնաժողովից ստացած տեղեկատվության համաձայն, միջազգային շուկայում նավթի գների անկումից հետո Հայաստանում բենզինի գները ավելի շատ են նվազել, քան եվրոպական երկրներում: Մասնավորապես, 1 լիտր -95 բենզինի գինը Ավստրիայում 1,27 եվրո է, Բելգիայում՝ 1,55, Իտալիայում եւ Գերմանիայում՝ 1,45, Իսպանիայում՝ 1,23, Պորտուգալիայում՝ 1,46 եւ այլն: Իսկ Հայաստանում 1 լիտր -95-ն արժե 330 դրամ:

Ավստրիայում, Ֆինլանդիայում մեկ լիտր -95 տեսակի բենզինի գինը հուլիսի համեմատ հոկտեմբերին իջել է 4,5 տոկոսով, Գերմանիայում՝ 7,6, Հունաստանում՝ 5,5, Նիդեռլանդներում՝ 3,5, Իտալիայում, Սլովենիայում՝ 5,8, Լյուքսեմբուրգում, Ֆրանսիայում՝ 3,9, Պորտուգալիայում՝ 2,6, Իսպանիայում գնի փոփոխություն չկա, Բելգիայում թանկացել է 1,3 տոկոսով: Հայաստանում նույն ժամանակահատվածում բենզինի նույն տեսակի գինն իջել է 16,5 տոկոսով:

Այսպիսով, կարող ենք փաստել, որ ներկայումս միջազգային շուկայի գների փոփոխություններին, տվյալ դեպքում՝ անկմանը, Հայաստանում համարժեք արձագանքում է միայն բենզինի շուկան, ինչը վկայում է նրա մրցակցային լինելու մասին: Մինչդեռ ամենամեծ եւ քաղաքականացված շահարկումները կատարվում են հենց բենզինի շուկայի առնչությամբ:

Ա. Մ.

«Օրհներգը սարսափելի է, զինանշանը՝ խեղկատակություն»

Շուտով Ազգային ժողովը կքննարկի «Հայաստանի Հանրապետության զինանշանի մասին» օրենքում լրացումներ կատարելու օրինագիծը: Մինչ այդ զինանշանի եւ օրհներգի փոփոխման կապակցությամբ երեկ ժուռնալիստների բավականին լուրջ մտահոգություն հայտնեց քանդակագործ **Ֆերդինանդ Առաքելյանը**:

«Զինանշանը սիմվոլիկ նշանակություն ունի: Այն պետք է արտացոլի ազգի այսօրվա էությունը: Զինանշանի եւ օրհներգի մեջ պետք է փայլեն ազգի ոգին, կարողություններն ու մշակույթը: Դարեր շարունակ երազում էինք անկախ պետականություն, սակայն այսօր չենք պահում: Այդ զինանշանն իր արվեստով արժեք չի ներկայացնում: Զինանշանի վրա վեցյոթ կենդանի կա պատկերված: Դա ազգի՞, թե ... կենդանաբանական այգու զինանշան է: Իսկական խեղկատակություն: Օրհներգն էլ սարսափելի է, երաժշտությունը գեղեցիկ է, բայց՝ տխուր», ասաց Առաքելյանը՝ հավելելով, որ այսօր տգիտությունը հաղթում է, մշակույթը՝ զիջում: Անդրադառնալով վերջերս ՀՅԴ բյուրոյի անդամ Վահան Հովհաննիսյանի հայտարարությանը, թե «պարտադիր չէ, որ օրհներգի գեղարվեստական արժեքը բարձր լինի», քանդակագործը նկատեց. «Չի՛ կարելի կուսակցական ամբիցիայով մոտենալ ազգին առնչվող հարցերին: Չի՛ կարելի կուսակցական շահերով նայել ամեն ինչին: Մեզանից յուրաքանչյուրի առջեւ նախ պետք է դրված լինի ազգայինի շահը: Ամբողջ աշխարհը փառաբանում է Արամ Խաչատրյանի արվեստը, իսկ մենք այսօր չենք ընդունում նրա գրած երաժշտությունը: Եթե չենք ընդունում նրա գրած երաժշտությունը, ապա ինչո՞ւ ենք թեմադրում նրա օպերաները»:

Քանդակագործն առաջարկում է ընդունել Խաչատրյանի երաժշտությունը, իսկ օրհներգի խոսքերի համար հայտարարել նոր մրցույթ: Եթե լինեն ավելի լավ գործեր, Առաքելյանը պատրաստ է ընդունել, սակայն եթե չկա, լավագույն տարբերակը խորհրդային օրհներգի ընդունումն է:

Առաքելյանը նշեց, որ որոշ ժամանակ առաջ մի խումբ մտավորականներ բաց նամակով դիմել են մի շարք ատյանների, սակայն ապարդյուն: Սակայն քանդակագործը պատրաստ է գնալ ԱԺ ու այնտեղ էլ բարձրաձայնել խնդիրը: «Կպայքարենք մինչեւ վերջ, որպեսզի այս խայտառակության վերջը դրվի», եզրափակեց Ֆերդինանդ Առաքելյանը:

Հ. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Սեւանա լճից վերցված ոռոգման ջուրը կազմեց մոտ 300 մլն խմ

Ազգային ժողովի թույլատրած 360 մլն խմ-ից

Ջրային տնտեսության պետական կոմիտեի նախագահ **Անդրանիկ Անդրեասյանը** երեկ լրագրողների հետ հանդիպման ժամանակ հայտնեց, որ ոռոգման սեզոնը՝ Սեւանա լճից ջրառ իրականացնելու առումով, կարելի է ավարտված համարել. որոշ խնդիրներ են մնացել աշնանացան ցորենի հետ, որի ոռոգման իրականացումը, սակայն, Սեւանի հետ կապված չէ: Ըստ ջրտնտեսկոմի նախագահի, այս պահի դրությամբ Սեւանից ջրառը կազմել է 302 մլն խմ, որն այս տարվա համար վերջնական ցուցանիշ է:

Անդրանիկ Անդրեասյանը հիշեցրեց, որ այս տարի ոռոգման սեզոնը սկսվեց սովորականից 2 ամիս շուտ, քանի որ եղանակը վաղ գարնանը կայուն տաքացավ, հեղեղներ չեղան, ջրամբարները չլցվեցին եւ տարվա սակավաջուր լինելու պատճառով կառավարությունը հարկադրված եղավ 2 անգամ դիմել Ազգային ժողովին, խնդրելով թույլատրել Սեւանից մինչեւ 360 մլն խմ ջուր վերցնել: Մինչդեռ օրենքով նախատեսված է տարեկան 170 մլն խմ ջրառ, որը վերջին 4-5 տարիներին չի գերազանցվել: Ջրտնտեսկոմի նախագահը գոհունակություն հայտնեց, որ հաջողվել է խնայել մոտ 60 մլն խմ: Նա նաեւ նշեց, որ բացի Սեւանից, սակավաջուր լինելու պատճառով ջուր է մղվել նաեւ պոմպակայաններից, որը բավականին թանկ է արժեցել: Այդ նպատակով կառավարությունն ավելացրել է ոռոգման ջրի համար տրվող դոտացիան, որպեսզի նաեւ Սեւանի ջուրը հնարավորինս խնայվի:

Ինչպե՞ս է ազդել 302 մլն խմ ջրառը Սեւանի մակարդակի վրա: Անդրանիկ Անդրեասյանը տեղեկացրեց, որ Սեւանի մակարդակը գտնվում է 1898,89 մ նիշի վրա, ինչը 8 սմ-ով ավելի բարձր է նախորդ տարվա նույն պահի եւ 10 սմ-ով բարձր՝ տարեսկզբի համեմատ: Իսկ այն հարցին, թե որքա՞ն կլիներ այդ մակարդակը, եթե այս տարի Սեւանից վերցվող ջուրը չգերազանցեր ջրառի ամենամյա միջին ցուցանիշը, կոմիտեի նախագահը պատասխանեց, որ այդ 1 սմ-ի բարձրացումը ենթադրում է 13 մլն խմ ջրի ավելացում: Այսինքն, եթե այս տարվա ջրառը չգերազանցեր 170 մլն խմ-ն, ապա Սեւանի մակարդակը պետք է բարձրացած լիներ եւս 10 սմ-ով:

Պատասխանելով **«Ազգի»** հարցին, թե ինչ է արվում, որ եկող տարի հնարավոր լինի խուսափել Սեւանից հավելյալ ջուր վերցնելուց, Անդրանիկ Անդրեասյանն ասաց, որ քայլեր են արվում համակարգում կորուստները նվազեցնելու, մեծ ներդրումներ են կատարվում, «Հազարամյակի մարտահրավերներ» ծրագիրն է իրականացվում, բայց հիմնականն այն է, որ ջրամբարներում գարնան հալոցքի ժամանակ անհրաժեշտ քանակի ջուր կուտակվի: Միաժամանակ նշվեց, որ հայտնի չէ, թե ինչպիսին կլինեն եղանակային պայմանները եկող տարի:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԷ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետութեան 47
Ֆաքս 374 10 562863
e-mail: azg@azg.am
azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ /հեռ 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ /հեռ 529221
Հաշուապահութիւն (գովազդ) / հեռ 582960
Լրագրողների սենեակ /հեռ 581841
Համակարգչ. ծառայութիւն /հեռ 582483
Շուրջօրեայ լրահաւաք ծառայութիւն /հեռ 529353
Համակարգչային շարուածք «Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստիւ արգելւում են՝ համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
Գ տառով յօդուածները գովազդային են, որոնց բովանդակութեան համար խմբագրութիւնը պատասխանատւութիւն չի կրում:
"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 374 10 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 0010

«Միացում» ազգային նախաձեռնությունը, հետամուտ լինելով Հայաստանի ազատագրված տարածքի հանձնումը ենթադրող կարգավորման բանակցային գործընթացի քողազերծմանը, նոյեմբերի 14-ին Վաղարշապատ եւ 18-ին Արմավիր քաղաքների մշակույթի մայր օջախներում նախատեսել է անցկացնել բաց սեմինար, որի ընթացքում պետք է ցուցադրվեր Տիգրան Խզմալյանի «Արաքսից Կուր, Արցախից Ջավախք» վավերագրական կինոնկարը եւ տեղի ունենար բանախոսություն՝ «Հայաստանի ազատագրված տարածքը եւ Հայոց պետականության ապագան» անվամբ:

«Ժառանգության» պատգամա-

Հիշեցնենք, որ վերջերս մամուլի ակումբներից մեկում տեղի ունեցած ասուլիսի ժամանակ նույն «Ժառանգություն» խմբակցության մամուլի քարտուղար Հովսեփ Խուրշուդյանը հանդես էր եկել մեկ այլ հայտարարությամբ. «Դուք գիտեք, որ նույն Ղարաբաղի տարածքից զգալի տարածքներ՝ Մարտակերտից եւ Մարտունիից, գտնվում են ադրբեջանական զորքերի օկուպացիայի տակ. նույն Շահումյանի շրջանը ԽՍՀՄ փլուզման ընթացքում, ԽՍՀՄ օրենքներով նույն կերպ, ինչպես Ղարաբաղը ինքնորոշվել է: Այստեղ էլ պետք է փոխադարձ զիջումների՝ Աղդամը վերադարձնելու դիմաց ստանալ Շահումյանը. վերաբնակեցնել այնտեղ հայերին կամ ադրբեջանցիներին»: Մինչդեռ Զա-

ման օրինագիծ: Ըստ Փոստանջյանի, ցանկությունը մեկն է, որ Արցախն ու Հայաստանը միավորվեն, իսկ թե ինչ եղանակով դա կարվի, արդեն այլ հարց է:

Նոյեմբերի 20-ին Ղարաբաղի հակամարտության կարգավորման հարցի կապակցությամբ Սերժ Սարգսյանի եւ Հայաստանում գրանցված կուսակցությունների ղեկավարների հետ հանդիպմանը Սերժ Սարգսյանը հավանաբար բացելու է կարգավորման գործընթացի փակագծերը եւ մանրամասնելու է կարգավորման առկա տարբերակը: Այս մտքերի հեղինակն էլ **Ժիրայր Սեֆիլյանն** է: Ըստ նրա, Սերժ Սարգսյանը խնդրել է, որ այդ բանը չանեն ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահները, որոնք պաս-

«Աղդամն էլ է մեր հայրենիքը. հենց դրա համար ենք ցանկանում դասընթացներ անցկացնել»

Զ. Փոստանջյանը պնդում է, թե «Ժառանգության» առաջարկը իրականում այսպիսին է

վոր, «Միացում» ազգային նախաձեռնության անդամ **Զարուհի Փոստանջյանը** երեկ «Ոսկեթաղ» ակումբում լրագրողներին պատմեց, որ երբ էջմիածնում իրենց արգելել են միջոցառում անցկացնել, ինքը զանգահարել է ԱԺ խոսնակ Հովիկ Աբրահամյանին եւ հիշեցրել, որ ընտրվելու ժամանակ նա խոստացել էր տվել, որ ինքն ամեն ինչ կանի, որպեսզի այլեւս որեւէ խոչընդոտ չհարուցվի միջոցառումներ անցկացնելու համար դահլիճներ տրամադրելու հարցում: Հ. Աբրահամյանը խոստացել է ընդդիմադիր պատգամավորին, որ այդ հարցով կխոսի ԱԱԾ պետ Գորիկ Հակոբյանի հետ, ինչպես նաեւ կքննարկի այդ հարցը նախագահ Սերժ Սարգսյանի հետ հանդիպման ժամանակ, սակայն մեկ ժամ անց նա զանգահարել է Զ. Փոստանջյանին ու ասել, որ պետք չէ միջոցառում անցկացնել, որ «դա Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի պրոյեկտն է», իսկ նախաձեռնողները դա անգամ չեն գիտակցում:

Հարցին, որ եթե անգամ դա Տեր-Պետրոսյանի ծրագիրն է, արդյոք դրանից բխո՞ւմ է, որ վատ նախաձեռնություն է եւ պետք է դադարեցնել, Զ. Փոստանջյանը պատասխանեց. «Մեզ որեւիցե մեկը չի կարող արգելել արտահայտել մեր դիրքորոշումը, սիրել մեր հայրենիքը, պայքարել արյան գնով ազատագրված տարածքների համար: Այդ տարածքները մեր հայրենիքն են: Աղդամն էլ է մեր հայրենիքը, եւ եթե որեւիցե բարձրաստիճան պաշտոնյա կասկածում է, հենց դրա համար ենք ցանկանում դասընթացներ անցկացնել, որ բոլորը հասկանան, որ Աղդամը մեր հայրենիքն է: Որեւէ քաղաքական ուժ կամ պաշտոնյա չի կարող մեզ խոչընդոտել մեր գործունեության մեջ»:

րուհի Փոստանջյանը պնդում էր, թե «Ժառանգության» առաջարկը իրականում այդպես չի եղել, եւ լրագրողներն են թերեւս սխալ հասկացել: Վերջինիս խոսքերով՝ «Ժառանգության» քաղաքական մոտեցումը Արցախի հարցում համահունչ է «Միացման» մոտեցումներին:

Լրագրողները, սակայն, նշեցին, որ նույն ասուլիսի ընթացքում, երբ հնչել է Աղդամ-Շահումյան տարբերակի մասին, «Ժառանգության» անդամ Անահիտ Բախշյանը հայտարարել է ոչ մի թիզ հող տարբերակին դեմ լինելու մասին, նշելով, որ այդ տարբերակը տանում է փակուղի: Լրագրողները հարցրեցին, թե արդյոք «Ժառանգության» այդ դիրքորոշումը համահո՞ւնչ է «Միացում»-ի դիրքորոշմանը: Փոստանջյանը նշեց, թե «Ժառանգությունն» ունի իր ծրագիրը, որտեղ միանշանակ արտահայտվում է Արցախի հարցի կապակցությամբ եւ այդ ծրագրից բխած էլ ներկայացրել էր Ազգային ժողովին ԼՂՀ ճանաչ-

րաստվում էին այդ բանն անել Երեւանում ունեցած ասուլիսի ընթացքում, խոստանալով, որ ինքը կանի դա: Դրա համար էլ, ըստ Սեֆիլյանի, Սարգսյանը նախաձեռնել է կուսակցությունների հետ հանդիպում: Սեֆիլյանի կարծիքով, Սարգսյանը ներկայացնելու է, թե ինչպես են դուրս բերվելու հայկական զորքերը ազատագրված տարածքներից, ինչպես են այնտեղ տեղակայվելու ռուս խաղաղապահներ եւ այլ մանրամասներ: Վերջինս ողջունում է հանդիպմանը մասնակցելու հրավերը մերժելու ընդդիմության որոշումը:

Զարուհի Փոստանջյանը հայտնեց, թե վատ բան չի տեսնում ոչ մասնակցելու, ոչ էլ մերժելու մեջ, իսկ կոնկրետ «Ժառանգության» որոշումը դեռ չկա, երբ լինի՝ կտեղեկացնեն:

Տեղեկացնենք մենք՝ երեկ ուշ ժամի ստացված լուրից՝ «Ժառանգության» ներկայացուցիչը մասնակցելու է հանդիպմանը:

Ն. Մ.

«Հայփոստի» տնօրեն Հանս Բոնը հեռացավ Հայաստանից

Անցած շաբաթ ՀՀ նախագահին եւ վարչապետին «Հայփոստ» ընկերության գլխավոր տնօրեն Հանս Բոնը իր հրաժարականի մասին փոստով նամակ էր ուղարկել: Ենթադրվում է, որ պրն Բոնը մտահոգված է իր անվտանգությամբ ու այդ պատճառով հեռացել է Հայաստանից: Վերջին վեց ամսում պրն Բոնին երկու անգամ ծեծի են ենթարկել: Իսկ թե ի՞նչն է պատճառը, երեկ **«Ազգը»** խնդրեց պարզաբանել ՀՀ ոստիկանության Երեւան քաղաքի վարչության պետի օգնականի միջոցով տեղակալ, ոստիկանության գնդապետ **Աշոտ Միրիջանյանին**: Վերջինս տեղեկացրեց, որ այդ երկու դեպքերով էլ հարուցվել է քրեական գործ: Առաջին անգամ՝ հունիսի 2-ին Հանս Բոնին ծեծել են Պուշկինի փողոցի վերջնամասում: Կենտրոն, Նորք-Մարաշ դատարանը կայացրել է դատավճիռ, ըստ որի, գործով մեղադրյալներ Յուրի Օհանյանը դատապարտվել է 9 ամսվա, իսկ Սամվել Հովհաննիսյանը՝ 6 ամսվա կալանքի:

Երկրորդ դեպքով հարուցվել է քրեական գործ՝ 28.10.2008-ի դատաբժշկի տված եզրակացության հիման վրա: Քանի որ տուժող Հանս Բոնը ոստիկանությանը հայտնել է, որ վնասվածքներ է ստացել վայր ընկնելու հետեւանքով, գործին ընթացք չի տրվել, իսկ դատաբժիշկները պարզել են, որ նման վնասվածքներ հնարավոր չէր ընկնելուց ստանալ, եւ տուժողը ոգելից խմիչք է օգտագործած եղել... Տուժողը մեկնել է Հոլանդիա ու նրան հարցաքննել չի հաջողվում:

ՄԱՐԻՆԵ ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ

ԱՂՄԿԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Պարզենք, հետո խոսենք «Ղարաբաղը տալուց»

1-ին էջից

Իսկ նորագույն աղմկողներին, թե հայկական զորքերը դուրս են բերվելու ազատագրված տարածքներից, թե խաղաղապահ զորքեր են տեղակայվելու, թե հանրաքվե է լինելու որոշ ժամանակ անց, թե այս, թե այն, այսօր շատ կոնկրետ քննարկումներ են առաջարկվել. գնացեք, տեսակետ հայտնեք, սկզբունքների քողազերծում պահանջեք, չլինի՝ հետո տեսնեք ինչ եք անում: Ու ոչ մի արդարացում չկա՝ քննարկումներից հրաժարվելու համար: Թե չէ՝ ջուրը չտեսած բոբիկանում եք: Մեկը Աղդամը Շահումյանով է փոխում, մեկը, թե չէ՝ «նախագահի աթոռը զբաղեցնողը չգիտի՝ 2001-ին ի՞նչ գրավոր պայմանավորվածություն է եղել Հայաստանի եւ Ադրբեջանի միջեւ», կամ՝ Ս. Սարգսյանը գնացել է Ղարաբաղ ու ասել՝ եթե չհանձնենք տարածքները, ծեր գլխին ռումբեր են պայթելու, ինչ-որ անհայտ, հասարակությանն անծանոթ մարդկանց այս հավաստիացումները պարզապես անհեթեթ են, ու կարծես մեն-մի նպատակ էլ հետապնդում են՝ հայտնի դառնալ հասարակությանը: Բայց չէ՞ որ մարդը (Հայաստանի նախագահը) ասել է. «Ես համոզված եմ, որ չպետք է արհեստականորեն ձգձգենք խնդրի լուծումը, բայց դեռեւ պետք է գանք որոշման, որից հետո եւ պետք է երկարատեւ գործընթաց լինի...»: Եվ ավելացրել է, որ խնդիրը 1, 131 կամ 1300 հողու լուծելիք չէ, սա մեր ժողովրդի ամենակենսական խնդիրներից մեկն է, մեր ժողովուրդը պետք է ասի՝ համաձա՞յն է արդյոք այն տարբերակին, որին կգանք բանակցությունների ընթացքում:

Իսկ որ նավթային շահեր կան, որ կասպից պայքար է գնում ադրբեջանական եւ կասպյան տարածաշրջանի նավթը տեղափոխելու երթուղիների հարցում, որ մեծ պետությունները երեւանց կպտտան ու տակից պարտադրանքներ կանեն՝ էս ամեն ոք գիտի: Հիմա ինչ՝ բոլորը պետք է բղավե՞ն ու պատից ավելի պատական ձեւանա՞ն, ու ոչ մեկը չլսի՞ մյուսին, ու Ղարաբաղը թեմա դարձնե՞ն նոր շարժումներ ու քաղաքական ձեւաչափեր ստեղծելու կամ նոր «Ղարաբաղ-կոմիտեներ» ստեղծե՞ն: Գուցե դրա կարիքն էլ լինի, բայց հիմա դրա ժամանակը, շատերի կարծիքով, չի եկել. «Չեմ կարծում, որ կան ազդակներ, որոնք էապես կարող են փոխել հակամարտության պարամետրերը եւ կտրուկ փոխել իրավիճակը հայ-ադրբեջանական դիմակայության գոտում», սա մասնագետ փորձագետի՝ Ալեքսանդր Իսկանդարյանի կարծիքն է:

Նոյեմբերի 16-ի՝ ԼՂՀ-ադրբեջանական սահմանի սադրանքի առթիվ էլ վարկածների եւ ենթադրությունների պակաս չկա, որոնց մեջ գոյության իրավունք ունի եւ այն, որ այնուամենայնիվ, ինչ-որ կողմի, խոսքը ոչ միայն Ադրբեջանի, այլեւ Ադրբեջանի թիկունքին կանգնած կողմի մասին է, ձեռ չէր տալիս Մայնդորֆյան հռչակագրում ամրագրված խաղաղ եւ բանակցային ճանապարհով հարցը լուծելու կողմերի պատրաստակամությունը եւ այն հաստատող ստորագրություն տալը, եւ տվյալ միջադեպով փորձ արվեց ի ցույց դնել, որ այդ հռչակագիրը ուզած պահին կարելի է խախտել: Կամ էլ Ադրբեջանը, ստիպված լինելով այդպիսի հռչակագիր ստորագրել, այժմ համանախագահող երկրների ներկայացուցիչների այցի ժամանակ, նրանց ներկայացրած երկրներից մեկի աջակցությունն ունենալով՝ այդպես վարվեց, որ զրոյացնի հռչակագրային իր պարտավորությունն ու շարունակի հանգիստ գլել իր ռազմական քարոզչության բայաթին, ինչը եւ հաջողությամբ միշտ արել է:

Հիմա այս բոլորի ֆոնին ո՞վ է արգելում Հայաստանի կուսակցություններին գնալ այսօրվա հանդիպմանը (ընդդիմադիրները որ հրաժարվում են), վերջապես առաջարկների քողազերծում պահանջել իրավասուներից, բարձրաձայնել՝ մադրիդյան սկզբունքներից ո՞րն է մեզ ձեռնտու, որը՝ ոչ, ո՞րն է մեր փոխզիջումների սահմանը, կամ գուցե ոչ մի բան էլ չենք փոխզիջում եւ զիջում: Մի խոսքով՝ վերջապես տեսակետներ հայտնել ու լսել, պահանջել բացահայտել Հայաստանին ներկայացվող պահանջները: Իսկ եթե այդ քննարկումների ընթացքում արդեն ինկատես երեւա, թե ինչ-որ մեկը Ղարաբաղ է հանձնում (կներեք պոպուլիստական այս ձեւակերպման տասը վերցնելու համար՝ միշտ «ազատագրված տարածքներ» եզրույթն է), ամեն կուսակցություն արդեն թող ոչ թե քաքնվի իր լռության հետեւում, այլ գծված-ձեւած ու մի վերջնական հայտարարություն ներկայացնի՝ հստակ անհամաձայնությունների սահմանը գծելով, ասի՝ այս ու այս սկզբունքն անընդունելի է: Երկրի բարձրագույն իշխանությունն էլ իմանա իր կուսակցությունների կարծիքն ու բան ունենա ներկայացնելու ուրիշներին՝ «չեն տալիս», կամ՝ «մինչեւ որտեղ է փոխզիջումների սահմանը»: Ու ասի ճնշողներին՝ սեփական ժողովրդին, նրա կուսակցություններին հակառակվողից հրաժարական են պահանջելու:

Թե չէ՝ «գիտահետազոտակա՞ն, ֆլան-ֆստան...»:

ՕՐԱԿԱՐԳ

Այսօր

- 10:30 - Մարզահամերգային համալիրում տեղի կունենա Ղարաբաղի հարցին նվիրված քննարկում՝ ՀՀ նախագահի գլխավորությամբ:
- 11:00 - ԱԺ 334 սենյակում տեղի կունենա ՀՀ ԱԺ փոխնախագահի, Հայաստան-Գերմանիա բարեկամության պատգամավորական խմբի ղեկավար Արեւիկ Պետրոսյանի մամլո ասուլիսը՝ խմբի Գերմանիա կատարած այցի արդյունքների վերաբերյալ:
- 12:00 - ԱԺ 334 սենյակում տեղի կունենա մարտի 1-ի դեպքերն ուսումնասիրող ժամանակավոր հանձնաժողովի նիստ:
- 12:00 - «Փաստարկ» ակումբի հյուրն է Լեւոն Զուրաբյանը: Թեման՝ ներքաղաքական զարգացումներ:
- 12:00 - «Իրավունք դե ֆակտո» ակումբի հյուրն է «Նոր ժամանակներ» կուսակցության ներկայացուցիչ Հրաչյա Սարգսյանը: Թեման՝ Համաշխարհային տնտեսական ճգնաժամ:
- 12:00 - «Նովոստի» մամուլի կենտրոնում տեղի կունենա Հայկական ծրագրավորման բաց մրցույթի մեկնարկին նվիրված ասուլիս:
- 13:00 - ՀԺԿ գրասենյակում տեղի կունենա «Կովկասյան տուն» տեղեկատվավերլուծական կենտրոնի հիմնադիր Գայանե Մարտիրոսյանի ասուլիսը: Թեման՝ ազգային ինքնասիրություն:
- 14:00 - Հայ-ռուսական (Սլավոնական) համալսարանի մշակույթի տանը (Հ. Էմինի 123) տեղի կունենա Հայաստանի ԳԱԱ ակադեմիկոս եւ Ռուսաստանի ԳԱ օտարերկրյա անդամ Ֆադեյ Սարգսյանի 85-ամյակին նվիրված գիտաժողով:
- 14:00 - «Արարատ» հյուրանոցում (Գ. Լուսավորչի 7) Ֆրիդրիխ Էբերտի անվան հիմնադրամի աջակցությամբ կազմակերպվում է «կլոր սեղան»՝ «Հայաստանի արտաքին քաղաքականության զարգացման միտումները ազգային անվտանգության տեսակետից» թեմայով:
- 16:30 - Քաղաքաշինության նախարարությունում տեղի կունենա նախարարի մամուլի ասուլիսը՝ նվիրված 2008-ի անցած 8 ամիսներին նախարարության գործունեության ամփոփմանը եւ 2009-ի բյուջետային ծրագրերի ներկայացմանը:

Անօրինություններ

Շուտով թաղման արարողության ժամանակ էլ հրավառություն կլինի...

Շաբաթվա գրեթե բոլոր օրերին մենք ականատես ենք լինում հրավառությունների, որոնք կարծես թե դարձել են մեր առօրյայի անբաժանելի մասը: Եթե հրավառությունները մի քանի տարի առաջ լինում էին տոնից տոն (խոսքը պետական տոներին է վերաբերում), այժմ դրանք օգտագործվում են թե՛ հարսանիքների, թե՛ ծնունդ-կնունքների, թե՛ ընկերական շրջապատի «լավ տղերքի» հավաքներին եւ էլի շատ առիթներով: Իսկ թե ի՞նչ վտանգավոր ազդեցություն կարող են ունենալ անսպասելի գմփոցներով հրավառությունները հատկապես երեկոյան ու կեսգիշերին, թողնում ենք մասնագետների վերլուծությանը: Միայն ասենք, որ «Ազգը» հաճախակի է ստանում նամակ-բողոքներ հենց հաճախակի հրավառություններին վերաբերող, հատկապես ռեստորանների եւ գիշերային զվարճանքի վայրերին մոտ բնակվող բնակիչներից: Անսպասելի կրակոցները վախի ու սթրեսային վիճակի մեջ են գցում մարդկանց, որոնք երկար ժամանակ կորցնում են հանգիստ քունը, նյարդայնանում ու դառնում ջղային: Իսկ երեխաները պարզապես, ինչպես նշում են նամակագիրները, «լեղաճաք են լինում, շարունակ լացում են, սկսում են չուտել ու ցնցումների մեջ են ընկնում...»:

«Ազգը» մի քանի անգամ անդրադարձել է այս խնդրին: Սակայն, ինչպես երեւում է, այս հարցում բարձիթողի վիճակ է ու չի կարգավորվում, չնայած կան հստակ կանոնակարգված օրենքներ: Դժվար կասեք, թե ո՞ր օրենքն է գործում, որ այս մեկը գործի, ճի՞շտ եք: Բայց, արի ու տես, հենց մեզանից է կախված, օրենքը կխախտե՞նք, թե՞ ոչ: Եթե մենք էլ հետեւողական լինենք ու ճշտապես պահանջենք, գուցե սայլը տեղից շարժվի...

Մեր համաքաղաքացիներին տեղեկացնենք, իսկ պաշտոնատար անձանց մեկ անգամ եւս հիշեցնենք, թե ի՞նչ կարգով, ո՞վ եւ ինչպե՞ս է թույլատրվում հրավառություններ անել եւ ովքե՞ր պետք է հսկեն ու, եթե կան խախտումներ, տույժի կամ տուգանքի ենթարկեն... Այսպես. «Լիցենզավորման մասին» ՀՀ օրենքի համաձայն, հրագործական ապրանքների արտադրությունը, ներմուծումը կամ առեւտուրը լիցենզավորման ենթակա գործունեության տեսակ է, որի լիցենզավորումը իրականացնում է ՀՀ ֆինանսների նախարարությունը: Ոլորտը կարգավորվում է նաեւ ՀՀ կառավարության «Հրագործական արտադրատեսակներին ներկայացվող անվտանգության պահանջների մասին» թիվ 14 որոշմամբ եւ դրանից բխող ՀՀ ներքին գործերի նախարարի 27.05.2008 թ. (այժմ՝ ՀՀ ոստիկանություն) թիվ 241 հրամանով: Ինչ վերաբերում է օգտագործելու ժամային սահմանափակումներին, ապա այդ խնդիրը կարգավորվում է «Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ ՀՀ օրենսգրքի 180 հոդվածով՝ «Լռության խախտումը հասարակական վայրերում», որի վերաբերյալ գործերը, համաձայն նույն օրենսգրքի 219 պրիմ հոդվածի, քննում են տարածքային կառավարման եւ տեղական ինքնակառավարման մարմինները: ՀՀ օրենսգրքի 180 հոդվածում նշված է, որ «լռության խախտումը գիշերը՝ ժամը 22.00-ից մինչեւ լուսաբաց՝ ժամը 06.00-ն ընկած ժամանակահատվածում, բարձրաձայն երգելը, երաժշտական գործիքներով նվագելը, ձայնային ազդանշաններ տալը, բարձր միացրած հեռուստացույցից, ռադիոընդունիչից, մագնիտոֆոնից եւ այլ սարքավորումներից օգտվելը բնակելի շենքերի բնակարաններում, մուտքերում եւ բակերում, փողոցներում եւ այլ հասարակական վայրերում, բնակելի տարածություններում եւ դրանցից դուրս աղմուկով ուղեկցվող աշխատանքներ կատարելը, որոնք կապված չեն անհետաձգելի անհրաժեշտության հետ, ինչպես նաեւ նման մյուս գործողությունները, առաջացնում են նախազգուշացում կամ տուգանքի նշանակում քաղաքացիների նկատմամբ՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի 20-ապատիկից 30-ապատիկի չափով (25.000 x 20 կամ 30), պաշտոնական անձանց նկատմամբ (25.000 x 30 կամ 50) 30-ապատիկից 50-ապատիկի չափով»:

Այսքանը օրենքի պահանջն է, իսկ թե քանի անհատների կամ կազմակերպությունների են մինչեւ այժմ տուգանել, որքան էլ փորձեցինք տեղեկանալ, չստացվեց: Չգիտես ինչու, համապատասխան մարմինները իրար վրա էին գցում ու խուսափում էին այս հարցին պատասխանելուց: Կարծում ենք, գոնե տարին մեկ անգամ հանրությանը պետք է տեղեկացվի, թե նման քանի խախտում է եղել եւ ովքեր ու որքան են տուգանվել, եթե, իհարկե, համապատասխան մարմինները չեն հովանավորում իրավախախտներին:

«Ազգը» ֆիննախից փորձեց տեղեկանալ, թե քանի՞ կազմակերպության է տրվել լիցենզիա եւ, ա՛յ քեզ զարմանք, մեզ պատասխանեցին (ներկայացնում եմ բառացի) «լիցենզավորման օրենքի հետ կապված գրանցամատյանից տեղեկություն տալու համար, կոնկրետ դեպքում՝ ՍՊԸ-ի անունը հայտնելու համար սահմանված է 3000 դրամ պետտուրք՝ ֆիզիկական եւ իրավաբանական անձանց համար եւ այն պարտադիր է բոլորի համար, այդ թվում նաեւ լրատվամիջոցների...»: Ի վերջո, մեզ տրամադրեցին միայն, որ հրագործական ապրանքների արտադրության, ներմուծման կամ առեւտրի լիցենզիա 2008-ից մինչեւ նոյեմբերի 8-ը պարզ ընթացակարգով 10 կազմակերպությունների տրվել է եւ նախորդ տարվա եղածների հետ այժմ ուժի մեջ է 16 արտոնագիր:

Պարզվում է, որ «Ազգը» 16 լիցենզավորված կազմակերպությունների անունները ստանալու համար պետք է վճարի 48.000 պետտուրք: Մի՞թե այդ կերպ փորձ չի արվում խոչընդոտելու լրատվամիջոցների աշխատանքին, այնինչ ինֆորմացիայի ազատության օրենքը բոլորովին այլ բան է ասում...

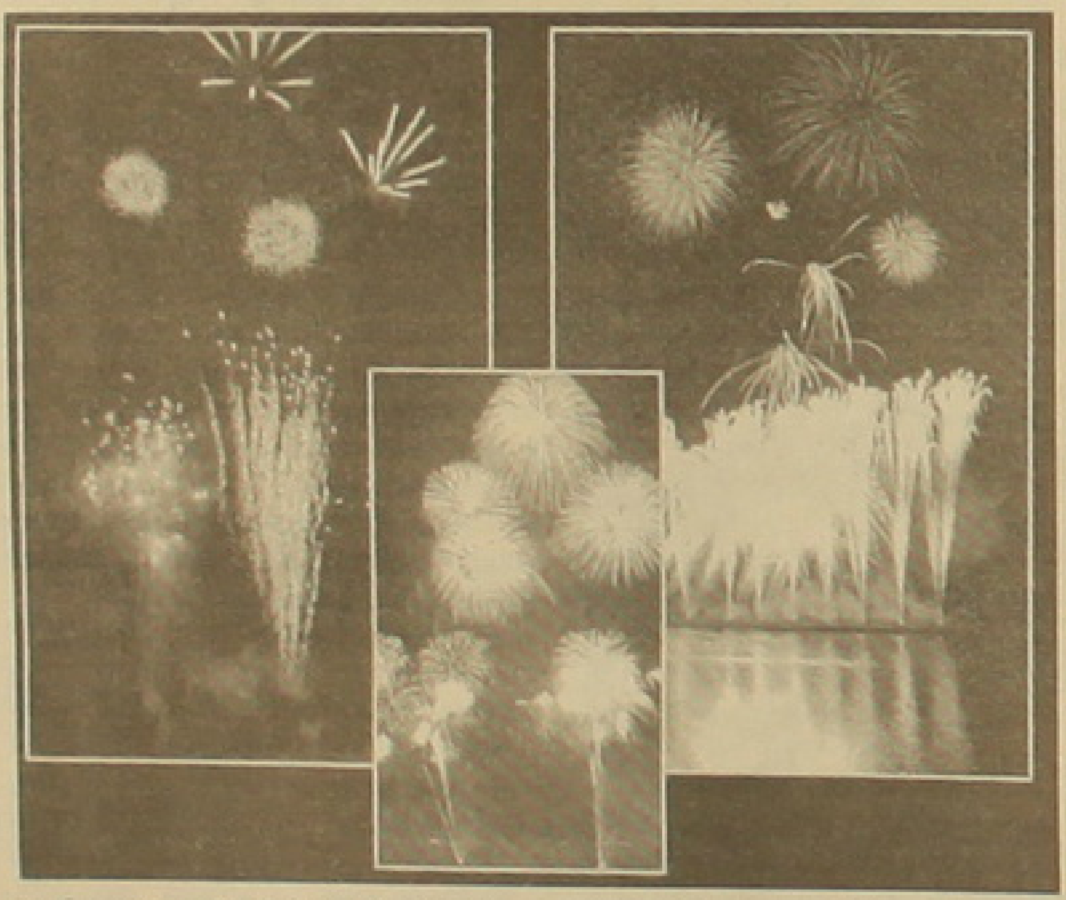

Քաղաքապետարանի մշակույթի, սպորտի եւ երիտասարդության հարցերի վարչության պետ Կամո Մովսիսյանից տեղեկացանք, որ քաղաքապետարանը որեւէ կապ չունի հրավառությունների հետ: Միայն տարին մի քանի անգամ, քաղաքապետարանի կազմակերպած խոշոր միջոցառումների համար, պետական տոների առիթով, հրավառություններ կազմակերպող լիցենզավորված կազմակերպությունների հետ կնքում են պայմանագրեր, որպես պատվիրատու: Բացի այդ, վարչությունը անվտանգությունն ապահովելու համար լրացուցիչ հրշեջ եւ շտապօգնության բրիգադների է հրավիրում, անկախ նրանից, թե անվտանգության կանոնների պահպանման ինչ միջոցներ է իրականացնելու լիցենզավորված ընկերությունը:

Լիցենզավորված «Հրավառությունների աշխարհ» ՍՊԸ-ի տնօրեն Արման Առաքելյանի հետ զրույցից տեղեկացանք, որ ՌԴ «Сергиев посад» կազմակերպությունը Չինաստանից ներմուծում է հրավառության պարագաներ, իսկ «Русский фейерверк» ֆիրմայի ներկայացուցիչը Հայաստանում իր ֆիրմային խանութում վաճառում է մոտ 400-ից ավելի տարբեր տեսակի հրավառության պարագաներ, որոնց գները՝ 2500-70.000 եւ անգամ 100.000 դրամ են՝ կախված հրավառության ժամանակից, տեւողությունից, բարձրությունից, քանակից ու բացվածքից: Պրն Առաքելյանը տեղեկացրեց, որ խանութի աշխատակից հրատեխնիկները երեք տարին մեկ վերապատրաստման հատուկ դասընթացներ են անցնում ՌԴ-ում: Իսկ ամեն մի հրավառություն վաճառելուց հատուկ բացատրական թերթիկ են տրամադրում հաճախորդին, բացատրում ու գրառումների մատյանում ստորագրել տալիս, որ տեղեկացված են անվտանգության ու օգտագործման բոլոր կանոններին: Խանութում մեծ էկրանի վրա հաճախորդը կարող է ընտրել հրավառության իր հավանած տեսակը: Իսկ բարդ հրավառությունները, որոնք հատուկ անվտանգության կանոններ են պահանջում, միմիայն իրականացնում են խանութի մասնագետները: Տնօրենը պատմում էր, որ մի քանի տարի առաջ շատ-շատ էին անօրինական ներկրողները, սակայն այս նոր, մաքսային ծառայության ավտոմատացված համակարգով գրեթե անօրինական ներմուծողներ չկան ու դաշտը կարգավորվել է: Հենց այս ընկերությունն է իրականացնում հանրապետությունում եւ Արցախում կազմակերպվող պետական ու հոբելյանական միջոցառումների հրավառությունները: Նույնքան են փակ տարածքներում ձեւավոր հրավառությունները, որոնք մեծ մասամբ լինում են ռեստորաններում, համերգասրահներում եւ անգամ տներում, կրկին միայն մասնագետների հսկողությամբ: Ի դեպ, ընկերությունը պայմանավորվածություն ունի ռեստորանների հետ եւ հարսանյաց հանդեսների հրավառությունը իրականացնում է անվճար, պատվիրատուի ընտրած ու վճարած հրավառության պարագաներով: Ընկերությունը 2007-ին մոտ 1 միլիոն 150 հազար դրամ սոցվճարումներ է արել պետբյուջե, բացի դրանից՝ 2,5-3 միլիոն տարեկան վճար, մոտ 6 միլիոն դրամ էլ եռամսյակը 2 անգամ՝ ներմուծման համար: Իհարկե, նման քաղաքակիրթ սպասարկումը գոհացուցիչ է ու օրինակելի եւ զերծ ավելորդ վտանգներից:

Նշենք, որ անցած 10 ամիսների ընթացքում անվտանգության կանոնները չպահպանելով, հրավառություն կազմակերպող անհայտ անձանց պատճառով 4 անձ ստացել են մարմնական տարբեր աստիճանի այրվածքներ: Այնպես որ, զգուշացեք եւ հրավառություններ անելիս օգտվեք հիշեցման թերթիկից:

Այս գործունեությունը մանրամասն ուսումնասիրելուց հետո պարզ դարձավ, որ նման օրենքով եւ նման բարձիթողի վիճակով ոչ մի լավ բանի չենք հասնի: Իսկ հրավառությունները կրկին եւ կրկին գմփոցներով, մարդկանց առողջությունը քայքայելով շարունակվում են, հենց ոստիկանների աչքերի առաջ ու մնում անպատիժ: Վկան նոյեմբերի 10-ին, գիշերվա ժամը 2-ին, մարզահամերգային համալիրի տարածքի հրավառությունն էր, որը կրկին օրենքի խախտումով իրականացվեց: 3 շտապօգնության կանչ գրանցվեց: Մինչեւ ե՞րբ պետք է հանդուրժենք նման անօրինականություններն ու աչքակապությունները: Սթափվենք, հարգելի պետական այրեր, որպեսզի դուք էլ չհայտնվեք զավեշտալի իրավիճակում, ինչին ներկա եղանք մենք:

Երբ զրուցում էինք հրավառության պարագաներ վաճառող խանութի հաճախորդների հետ, մի հետաքրքրական դեպքի ականատես եղանք: Կոտայքի մարզից Ս. Գ.-ն 105 փոքր «հրթիռ» պատվիրեց իր զառամյալ պապի թաղման առիթով: Մի՞թե սա զավեշտ չէ: Տեսնենք, թե ուր ենք հասել եւ հրավառություն ենք անում արդեն թաղման առիթով:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

Երեւանում 10 ամսում գրանցվել է 3857 հանցագործություն

Երեկ ՀՀ ոստիկանության Երեւանի վարչությունում լրագրողների հետ հանդիպեց քաղաքի վարչության պետի օպերատիվ գծով տեղակալ, ոստիկանության գնդապետ **Աշոտ Միրիջանյանը**:

Վերջինս տեղեկացրեց, որ 2008-ի 10 ամիսներին Երեւանում գրանցվել է 3857 հանցագործություն, որը 462 դեպքով ավելի է նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ: Բացահայտման հանցագործությունները աճել են 436-ով, որը մոտ 14 տոկոս է կազմում: Ծանր հանցագործությունների քանակն աճել է 262-ով, իսկ առանձնապես ծանրը՝ 10-ով: Երեւանում գրանցվել է ՀՀ-ում հաշվառված հանցագործությունների 53 տոկոսը՝ նախկինում 51-ի փոխարեն: Աճել են նաեւ քրեական հետախուզության գծով հանցագործությունները՝ 244: 222-ով ավելացել են սեփականության դեմ ուղղված հանցագործությունները, հասնելով 1977-ի, որից 187 դեպքով աճել են անձնական գույքի գողությունները, 56-ով՝ բնակարանային գողությունները, 41-ով՝ ավազակային հարձակումները, 79-ով՝ կողոպուտները: Թմրանյութերի ապօրինի շրջանառության դեպքերը նվազել են 20-ով, իսկ իրացման փաստերն ավելացել են 32 դեպքով: Զենք-զինամթերքի առգրավման դեպքերն աճել են 12-ով՝ (51 դեպք), իսկ հրազենով կատարված հանցագործությունների թիվը նվազել է 2-ով՝ 38 դեպք: 10 ամիսներին առգրավվել եւ կամավոր հանձնվել է բնակչության մոտ ապօրինի պահվող 122 միավոր հրազեն:

Վերջին մեկ շաբաթում Երեւանում առգրավվել է 5 ինքնաձիգ, 5 ատրճանակ, 2 կարճափող հրացան: Պրն Միրիջանյանը նշեց, որ վարույթում գտնվող գործերով բացահայտումը կազմել է 56,8 տոկոս (61,4 տոկոս՝ 2007-ին): Վարույթում եղել է 48 դիտավորյալ սպանության փորձ, որից 13-ը 2007-ից է փոխանցվել, դրանցից 16-ը բացահայտվել է, 15-ը՝ կասեցվել, 17-ը՝ ընթացքի մեջ է, որոնցից 12 սպանության գործերը բացահայտված են, սակայն ավարտված չեն: Սպանության երեք դեպքերով կատարողները գտնվում են փախուստի մեջ: Ձերբակալվել է ավազակային հարձակման 16 խումբ՝ 50 անձով: 71 դեպքով աճել են կողոպուտները, բնակարանային գողությունները նվազել են 9,2 տոկոսով եւ գրանցվել է 490 դեպք: Հետախուզման մեջ գտնվող 5816 հանցագործներից հայտնաբերվել են 600-ը, այդ թվում՝ 8 մարդասպան, 10 ավազակ, 6 կողոպտիչ, 39 գող, 35 խարդախ, 334 զորակոչից խուսափող: Նոյեմբերի 1-ի դրությամբ հետախուզման մեջ են գտնվում 2277 անձինք, եւ 10 ամիսներին նրանց թիվը կազմել է 5277, որից 4374-ը՝ զորակոչից խուսափողներն են: Ծառայողական պարտականությունների խախտման 101 դեպք է գրանցվել եւ տույժ ու տուգանքի են ենթարկվել համակարգի աշխատակիցները, իսկ 6-ը հեռացվել են աշխատանքից:

«Ազգի» հարցին, թե Էդիկ Բաղդասարյանի գործով ինչ է բացահայտվել, պրն Միրիջանյանը միայն տեղեկացրեց, որ ստեղծվել է հատուկ քննչական խումբ հենց բռնության առաջին պահից եւ արվում է ամեն ինչ հանցավոր անձանց շուտափույթ հայտնաբերելու համար: «Դեպքի պահին ականատես ոստիկանը գազային ատրճանակից կրակել է, որ փորձի կանխել: Ականատեսի վկայությունը եւ Էդիկ Բաղդասարյանի նկարագրություններից կասկած չունենք, որ կարճ ժամանակում կբացահայտվի»:

Իսկ **«Ազգի»** հաջորդ հարցին, թե «օրենքով գողերը» վերադառնու՞մ են Երեւան, հավաք անում ու օլիգարխների հետ հովանավորո՞ւմ հանցագործներին, պրն Միրիջանյանն ասաց. «Երեւանում հավաք չի եղել: Կան ձերբակալված հայկական ծագումով երկու գողեր՝ օշականցի Գետոիկը եւ «Ալո» մականունով մեկը»: Այնուհետեւ պրն Միրիջանյանը ցավով նշեց, որ ԶԼՄ-ները շատ տեղ են տալիս հանցավոր աշխարհին վերաբերող նյութերին, հատկապես հեռուստասերիալներին, որոնք մի ամբողջ սերնդի մեջ թյուր կարծիք ու ապատեղեկատվություն են առաջացնում: Մինչդեռ այդպես ջանադրությամբ եթե գրեին մարշալ Բաղրամյանի մասին, շատ կարեւոր գործ արած կլինեին, եզրակացրեց պրն Միրիջանյանն ու խորհուրդ տվեց ձերբազատվել նման վատ ազդեցություն ունեցող հրապարակումներից. «Եկեք համագործակցենք ու օգնենք իրար», եզրափակեց նա:

Մ. Մ.

Թուրքական նախաձեռնությունները նպաստում են Անկարայի դերակատարության ընդարձակմանը տարածաշրջանում

Դա անհրաժեշտ է դարձնում նախաձեռնությունների նկատմամբ զգոնությունը, հատկապես Հայաստանի պարագայում

Նոյեմբերի 17-ին Իրանի արտգործնախարարության խոսնակ Հասան Ղաշղավին, արձագանքելով Թուրքիայի վարչապետ Ռեջեփ Թայիփ Էրդողանի «Նյու Յորք թայմսին» արած հայտարարությանը, ոչ միայն մերժել էր Անկարայի միջնորդական առաքելությունը Թեհրան-Վաշինգտոն փոխհարաբերություններում, այլեւ պաշտոնական Թեհրանի կասկածանքն էր արտահայտել ԱՄՆ-ի նորընտիր նախագահ Բարաք Օբամայից ակնկալվող վերափոխումների նկատմամբ:

Նոյեմբերի 19-ին Իրանի զինված ուժերի գլխավոր շտաբի պետի տեղակալ գեներալ Մասուդ Ջեզաիրին պաշտոնական հայտարարությամբ նախազգուշացրեց տարածաշրջանի այն երկրներին, որոնք Իրանի դեմ հնարավոր հարձակման դեպքում ռազմաբազա կտրամադրեն ԱՄՆ-ին: Ինչո՞ւ: Այն պարզ պատճառով, որ վերջերս ԱՄՆ-ն ու Իսրայելը նորից հայտարարեցին Իրանի դեմ ռազմական գործողությունների հավանականության մասին, թե այս տարբերակը մնում է ուժի մեջ:

Ի դեպ, Իրանի դեմ ռազմական գործողությունների դիմելու տարբերակը շրջանառվում է դեռեւս 2004-ից: Պաշտոնական Վաշինգտոնը ժամանակ առ ժամանակ տարբերակի կիրառման ծրագրերի մասին հայտարարություններ է արել, իսկ աշխարհի առաջնակարգ լրատվամիջոցները ջանասիրաբար հրապարակել են դրանք, սակայն Իրանի Իսլամական Հանրապետությունն այս ամենին հակազդել է սառնասիրտ արտաքին քաղաքականությամբ: Այսպիսով, ծրագրերի հետ բլեֆի են վերածվել նաեւ ԱՄՆ-ի հարձակման սպառնալիքները:

Այլ կերպ, հակաիրաքյան պատերազմի հետ ձախողվել է Իրանի նկատմամբ ԱՄՆ-ի որդեգրած կոշտ քաղաքականությունը: Հարցին ձախողման տեսանկյունից մոտենալիս, Իրաքից ամերիկյան զորքերի դուրսբերումն ու Իրանի հետ հարաբերությունների բարելավումը պետք է պայմանավորվեն ոչ այնքան տարածաշրջանում վերափոխումների գնալու Օբամայի պատրաստակամությամբ, որքան ԱՄՆ-ի համար անհետաձգելի անհրաժեշտությամբ: Ակնհայտ է, որ Իրաքից զորքերի դուրսբերման պատրաստակամությամբ Օբամայի վարչակարգը չի կարող ռազմական ներխուժման սպառնալիքի տակ պահել Իրանին եւ Սիրիային: Իսկ զորքերի դուրսբերումն ու սպառնալիքի վերացումը զգալի կթուլացնեն լարվածությունը Իրաքում, Իրանում, Սիրիայում, հետեւաբար Մերձավոր եւ Միջին Արեւելքի ողջ տարածքում: Դա դրականորեն կանդրադառնա հարակից տարածաշրջանների, մասնավորապես Հարավային Կովկասի վրա, եւ կստեղծվեն Թեհրան-Վաշինգտոն փոխհարաբերությունների բարելավման նախադրյալներ:

Սակայն այս ամենի համար անհրաժեշտ է, որ ԱՄՆ-ը հրաժարվի Իրանի դեմ ռազմական գործողություններ կիրառելու տարբերակից եւ շրջանառությունից հանի այդ տարբերակը, Բարաք Օբաման հետամուտ լինի նաեւ Թեհրանի հետ առանց նախապայմանի բանակցություններ սկսելու խոստմանը, իսկ Անկարայի միջնորդական առաքելությունը Իրան-ԱՄՆ հարաբերություններում պայմանավորվի տարածաշրջանի լարվածությունը թուլացնելու առաջադրանքով, այլ ոչ թե տարածաշրջանում Թուրքիայի դերակատարությունն ընդարձակելու շահագրգռություններով:

Ինչպես հայտնի է, մինչ հարավօսական պատերազմը Թուրքիան հանդես էր գալիս Իսրայելի եւ Պաղեստինի միջեւ միջնորդի դեր ստանձնելու պատրաստակամությամբ: Թեեւ հակամարտող կողմերը չընդառաջեցին, սակայն ոչ էլ մերժեցին, ուստի Անկարայի այս պատրաստակամությունը մնում է ուժի մեջ: Անկարան միջնորդեց, որի արդյունքում Սիրիան եւ Իսրայելը բազմափուլային գաղտնի բանակցություններ ծավալեցին Ստամբուլում: Դրանք դեռեւս կարող են շարունակվել:

Հարավօսական պատերազմի ավարտին Թուրքիայի վարչապետ Էրդողանը Հայաստանին, Ադրբեջանին, Վրաստանին եւ Ռուսաստանին առաջարկեց «Կովկասի կայունության եւ համագործակցության պլատֆորմ» ստեղծել: ԱՄՆ-ն ու Եվրամիությունը ողջունեցին պլատֆորմի ստեղծման, առավել եւս դրանում Հայաստանի ներգրավման թուրքական նախաձեռնությունը, իսկ Ռուսաստանը՝ ընդառաջեց: Ընդառաջման առումով հատկանշական է ՌԴ Պետդումայի պատգամավոր, ԱՊՀ երկրների ինստիտուտի տնօրեն Կոնստանտին Զատուլինի նոյեմբերի 18-ի հայտարարությունը Երեւանում:

Նա ասաց. «Թուրքիան ցանկանում է իր արեւմտյան դաշնակիցներին հասկացնել, որ տարածաշրջանային խնդիրները լուծվում են հենց տարածաշրջանում: Փաստորեն Թուրքիան անկախություն է դրսեւորում եւ չի ցանկանում մնալ Արեւմուտքի հենակետը»: Եթե այդպես լիներ, Արեւմուտքը պլատֆորմի նախաձեռնության համար չէր ողջունի Թուրքիային: Ուստի Զատուլինի այս խոսքերը պետք է վերագրել ԱՄՆ-ից եւ ԵՄ-ից անկախ գործելու հեռանկարով Թուրքիային երկընտրանքի առջեւ կանգնեցնելու մոսկովյան նկատառումներին, քանի որ այս պլատֆորմը ոչ այլ ինչ է, քան հարավօսական պատերազմից հետո թուրքական գործոնը Հարավային Կովկասում ակտիվացնելու արեւմտյան միտումների դրսեւորում:

Պետք է նաեւ մոռանալ, որ Թուրքիայի նախագահ Աբդուլլահ Գյուլը ՀՀ նախագահ Սերժ Սարգսյանի հրավերն ընդունելու որոշում կայացրեց միայն այն ժամանակ, երբ Երեւանը պլատֆորմին միանալու համաձայնություն էր տվել: ԱՄՆ-ն ու ԵՄ-ը ողջունեցին նաեւ Գյուլի Երեւանյան այցը, որակելով դա Հայաստանի հետ հարաբերությունների բարելավման մեկ այլ նախաձեռնություն: Վերոհիշյալ բոլոր նախաձեռնությունները Թուրքիան օգտագործեց ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդի ոչ մշտական անդամ ընտրվելու համար: Այս հանգամանքն ակնհայտորեն նպաստում է Թուրքիայի հեղինակությանը, նրա քաղաքական ակտիվությանն ու դերակատարության ընդարձակմանը տարածաշրջանում:

Օգտվելով բարենպաստ պայմաններից, Անկարան միջնորդական առաքելություն է հանդես բերում Թեհրանի եւ Վաշինգտոնի հարաբերություններում, որ կարեւորի իր դերն ու նշանակությունը Արեւմուտքի աչքում: Այսինքն, նրա խնդիրը տարածաշրջանի լարվածության թուլացումը չէ, այլ պես նախքան միջնորդական առաքելությամբ հանդես գալը, Անկարան առաքելության հարցը կհամաձայնեցներ Թեհրանի եւ Վաշինգտոնի հետ, այլ ոչ թե տարածաշրջանում առանցքային դիրք գրավելու մղումով փաստի առջեւ կկանգնեցներ նրանց:

Այլ կերպ, թուրքական նախաձեռնությունները տարածաշրջանում կամ Հարավային Կովկասում եթե փոխհամաձայնեցված չեն ԱՄՆ-ի ու ԵՄ-ի հետ, ապա ունեն Թուրքիայի դերն ու նշանակությունը վերջիններիս աչքում կարեւորելու նպատակամղվածություն, ուստի չեն կարող չծառայել նաեւ Արեւմուտքի շահերին: Միջպետական հարաբերություններում յուրաքանչյուր ծառայություն հատուցում է ենթադրում, ինչն անհրաժեշտ է դարձնում զգոնությունը թուրքական նախաձեռնությունների նկատմամբ, հատկապես Հայաստանի պարագայում:

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

Հանդիպում Իրանի արտգործնախարարի հետ

Իրանի մայրաքաղաք Թեհրանում շարունակվող «Մամուլի եւ լրատվական գործակալությունների միջազգային 15-րդ ցուցահանդեսի» թերեւս ամենահետաքրքիր հանդիպումներից մեկը տեղի ունեցավ երեկ: Ցուցահանդեսի մամուլի սրահում, Իրանի արտգործնախարար Մանուչեհր Մոթաքին հանդիպեց եւ պատասխանեց 27 երկրներից ժամանած լրագրողների հարցերին: Այս ասուլիսի մասին մանրամասները հետագայում, սակայն նշեմ, որ «Ազգի» հարցին, թե ինչպե՞ս է իրանական կողմը վերաբերվում Թուրքիայի նախաձեռնությանը՝ ստեղծել հարավկովկասյան խաղաղության պլատֆորմ եւ արդյոք այն հնարավո՞ր է առանց Թեհրանի մասնակցության, Մանուչեհր Մոթաքին պատասխանեց բավականին երկար: Մասնավորապես նա նշեց, որ Հարավային Կովկասը շատ զգայուն տարածաշրջան է եւ տարածաշրջանին ոչ հարեւան երկրների գործունեությունը չի նպաստում, այլ միայն խոչընդոտում է կայունությանը: Իրանի արտգործնախարարը շեշտեց, որ Թեհրանի համար կարեւոր է լավ հարաբերությունները հարավկովկասյան հանրապետությունների հետ, եւ Իրանը ցանկանում է, որ կայունություն ու խաղաղություն լինի թե՛ Վրաստանում, թե՛ Հայաստանում եւ թե՛ Ադրբեջանում: Մոթաքին նշեց, որ այս տարածաշրջանը սահմանակից է Իրանին, հետեւաբար ցանկացած զարգացում (հավանաբար նա նկատի ուներ թուրքական կողմի նախաձեռնությունը) անհնար է առանց Իրանի մասնակցության: Այսուհանդերձ, նախարարը խուսափեց ուղիղ պատասխանից, հասկացնել տալով,

որ իրանական կողմը շարունակելու է ակտիվացնել իր դերը տարածաշրջանում:

ԱՐՄԱՆ ՄՌՎԵԼՅԱՆ, Թեհրան

Մեղադրանքներ Չեյնիին եւ Գոնզալեսին

ԱՄՆ փոխնախագահ Դիկ Չեյնիին եւ նախկին գլխավոր դատախազ Ալբերտո Գոնզալեսին ներկայացվել են «կազմակերպված հանցավոր գործունեության» մեղադրանքներ: Մեղադրանքները ներկայացրել է Տեխասի հարավում գտնվող Ուիլլասի օկրուգի դաշնային մեծ ժյուրին:

Ռոյթեր գործակալության տվյալներով, խոսքը մասնավոր բանտերում մարդու իրավունքների խախտումների մասին է: Խախտումներից մեկը վերաբերում է 2001 թվականին Ուիլլասիի բանտերից մեկում կալանավորի մահվանը:

Դատախազ Խուան Գեռայի տվյալներով, Չեյնին «շահարկել է մարդկանց ազատության սահմանափակումը»: Փոխնախագահը առեւտրային կապեր է ունեցել բանտային բիզնեսի հետ, մասնավորապես՝ Vanguard Group ներդրումային ընկերության միջոցով: Ինչ վերաբերում է նախկին գլխավոր դատախազ Գոնզալեսին, նա իր պաշտոնեական դիրքն օգտագործել է «բանտային չարաշահումների քննությունը կասեցնելու» նպատակով:

Մեծ ժյուրին որոշում է ընդունում մեղադրանքների նպատակահարմարության վերաբերյալ, սակայն դատարանը կարող է մերժել այդ որոշումը: Դատարանը դեռ չի քննել Չեյնիին եւ Գոնզալեսին ներկայացված մեղադրանքները: Փոխնախագահի գրասենյակում հրաժարվել են մեկնաբանել իրավիճակը, հայտարարելով, թե մեղադրանքների վերաբերյալ պաշտոնական հաղորդումներ չեն ստացվել:

Հանրապետական Դիկ Չեյնին փոխնախագահի պաշտոնն զբաղեցնում է 2001 թվականից, իսկ 2009-ի հունվարին տեղը կզիջի դեմոկրատ Ջո Բայդենին: Չեյնիին քանիցս հանդիմանել են բիզնեսի հետ անչափ սերտ կապերի համար: Իսկ Ալբերտո Գոնզալեսը արդարադատության նախարարությունը ղեկավարել է 2005-2007 թթ. եւ հրաժարական տվել քաղաքականացված կադրային քաղաքականության մեղադրանքների կապակցությամբ:

Առաջին սեւամորթը ԱՄՆ դատախազի պաշտոնո՞ւմ

ԱՄՆ նորընտիր նախագահ Բարաք Օբաման սեւամորթ իրավաբան Էրիկ Հոլդերին կնշանակի երկրի գլխավոր դատախազի՝ արդարադատության նախարարության ղեկավարի պաշտոնում: Այդ մասին տեղեկացնում է «Նյուզուիք» հանդեսը: Եթե այս տեղեկությունը հաստատվի, ապա Հոլդերը կդառնա այդ պաշտոնն զբաղեցնող առաջին սեւամորթը: Նշանակման վերաբերյալ պաշտոնական հայտարարություն կարվի լոկ այն ժամանակ, երբ պաշտոնապես հրապարակվեն պետքարտուղարի եւ ֆինանսների նախարարի անունները:

Օբամայի ներկայացուցիչները հրաժարվել են որեւէ ձեւով մեկնաբանել տվյալ տեղեկատվությունը: Հոլդերը նախագահ Բիլ Քլինթոնի օրոք զբաղեցնում էր գլխավոր դատախազի տեղակալի պաշտոնը: 59-ամյա այդ անձնավորությունը մասնակցել է Օբամայի նախընտրական շտաբի աշխատանքներին: Բացի դրանից նա, ինչպես եւ Օբաման, Կոլումբիա համալսարանի շրջանավարտ է:

Ադենի ծոցում այս տարի 90 նավ է առեւանգվել

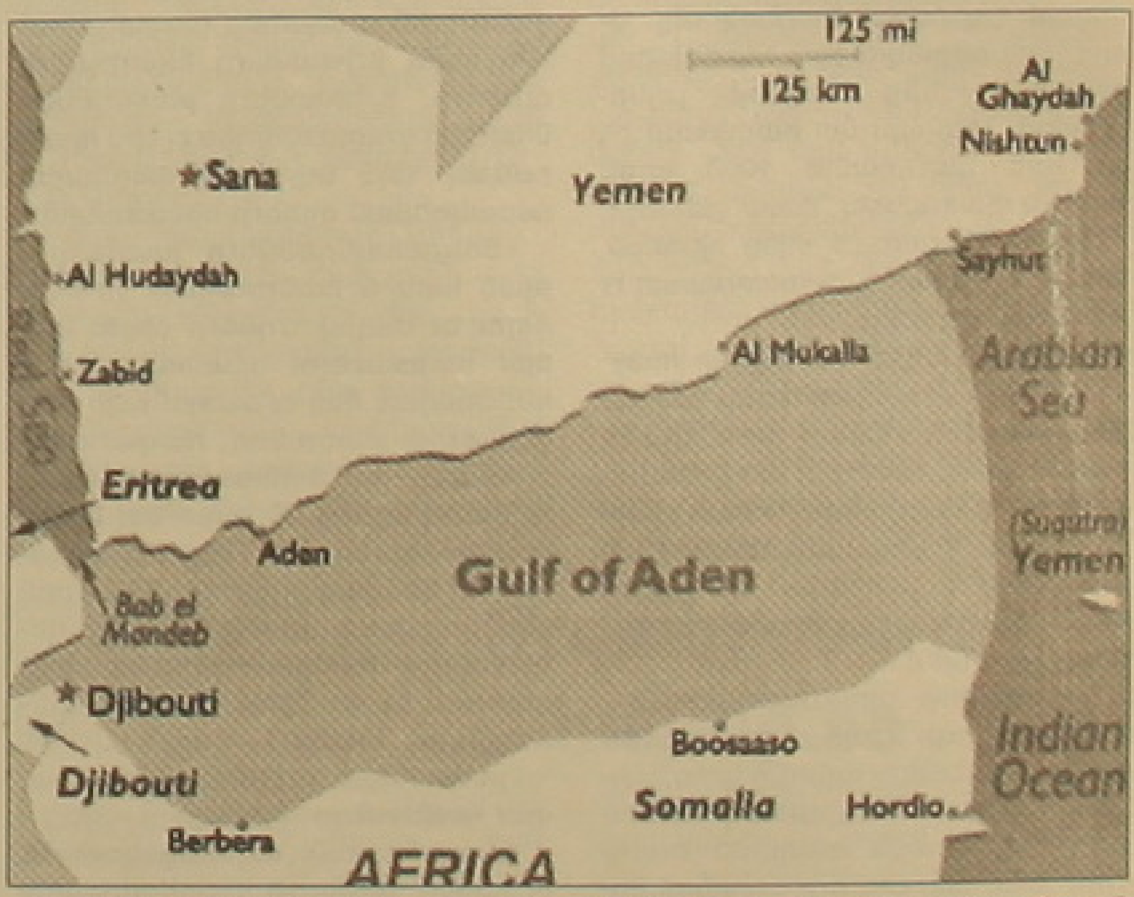

Սոմալեցի ծովահենները նոյեմբերի 18-ին Ադենի ծոցում հունական բեռնանավ են առեւանգել: Այդ մասին հաղորդում է Ռոյթեր գործակալությունը, վկայակոչելով «Ծովագնացների օգնության արեւելաաֆրիկյան ծրագրի» ներկայացուցչին: Նավում 23-25 մարդ է եղել: Այլ մանրամասնություններ չեն հաղորդվում:

Նույն օրը սոմալեցի ծովահենները առեւանգել են նաեւ հոնկոնգյան մի առեւտրանավ: Ֆրանսպրեսի տվյալների համաձայն, «Դելայթ» բեռնանավն առեւանգվել է Եմենի ափերից ոչ հեռու: Նավը շարժվել է դեպի իրանական Բանդար-Աբբաս նավահանգիստ, տեղափոխելով 36 հազար տոննա հացահատիկ:

Ավելի վաղ՝ շաբաթ օրը սոմալեցի ծովահենները իրենց հարձակումների ամբողջ պատմության ընթացքում կատարել էին խոշորագույն առեւանգումը: Խոսքը սաուդյան «Սիրիուս սթար» նավթատար խոշոր նավի մասին է, որի նավամբարներում 100 մլն դոլարի նավթ կա: Հարձակումը տեղի էր ունեցել Քենիայի ափերից ավելի քան 800 կմ հեռավորության վրա՝ բաց ծովում: 318 հազար տոննա ջրատարողությամբ այդ նավի 25 հոգանոց անձնակազմում կան Խորվաթիայի, Մեծ Բրիտանիայի, Ֆիլիպինների, Լեհաստանի եւ Սաուդյան Արաբիայի նավաստիներ: Ծովահենները «Սիրիուս սթարը» տարել են Սոմալիում գտնվող իրենց խարարղեր ռազմակայանը:

Ֆրանսպրեսի տեղեկությունների համաձայն, ծովահենները սաուդյան նավի դիմաց փրկագին են պահանջել, որի չափը չի հաղորդվում: Սաուդի նավատերը համաձայնել է վճարել: Փրկագինը պետք է կանխիկ դրամով հասցվի «Սիրիուս սթար»:

Ընդհանուր առմամբ 2008 թվականին սոմալեցի ծովահենները Ադենի ծոցում 90 նավ են առեւանգել: Մինչեւ օրս գերության մեջ են մնում 250 նավաստիներ:

Լեզվի պետական տեսչությունը ստուգայցեր է սկսել

Միայնակ անզոր է պայքարել

Հազարամյակներով գոյություն ունեցող ու զարգացում ապրող լեզուն դեռեւս պահպանման փուլում է: Մայրենին պահպանելու անհրաժեշտության մասին պնդումներն էլ մեծական են: Մայրենին տվյալ պարագայում հայոց լեզուն է, որի հանդեպ անհարգալից վերաբերմունքը բխում է կրթական մակարդակից: Վերջինը, սակայն, միակ պատճառը չէ: Այս ու այն ոլորտում մասնագիտական մոտեցման պակասն էլ նկարագրվածի պատճառ է: Դրանց բացահայտման ու կանխման նպատակով էլ նոյեմբերի 20-30-ը Լեզվի պետական տեսչությունը ստուգայցեր է կազմակերպելու ամենատարբեր կազմակերպություններում, ստուգելու է նաեւ հրապարակային գրվածքները՝ գովազդային վահանակներ, ցուցանակներ, պիտակներ եւ այլն:

ՖՈՏՈԼՈՒՐ

Երեկ ժուռնալիստների միությունում այս մասին խոսելով՝ լեզվի պետական տեսչության պետ **Լավրենտի Միրզոյանը** նաեւ ընդգծեց. «Արդյունավետությունն առանձնապես նկատելի չէ. հիմնականում օրենսդրական դաշտում որոշակի բացթողումների ու թերացումների հետեւանքով: Լեզվի մասին օրենքի խախտումը փաստող տեսչության արձանագրած 200 փաստ կա, որոնք պատրաստվում էինք հանձնել դատական մարմնին՝ վարչական դատարանին: Սակայն օգուտ չկա՝ օրենսդրորեն սահմանված տուգանքի չափը՝ 100 հազար դրամը, որը վճարելն առանձնակի դժվարություն չէ «Վիվասել», «Արմենտել», «Եվրոթերմ» եւ այլ ընկերությունների ու Երեւանի «Արարատ» կոնյակի գործարանի համար, խախտումը չկրկնելու արգելք չէ: Վճարում են ու շարունակում լեզվական սխալներ ներառող մի քանի հազար դոլար արժեցող գովազդի շրջանառումը»:

Ելքն, ըստ Լավրենտի Միրզոյանի, օրենսդրական փոփոխություններն են, նախ տուգանքի չափերը ավելացնելով՝ 300-500 հազար դրամ սահմանելով: Ստուգումների հաճախականությունն էլ փոխելու ենթակա է բանախոսի կարծիքով. «Եթե ստուգման արդյունքում օրինախախտում էինք հայտնաբերում, քանի որ օրենքի համաձայն երեք ամսվա ժամկետում այն պետք է վերացվի՝ վերացվում է, բայց եւ նշված ժամկետից հետո նորից հայտնվում: Նույն օրենսդրությամբ լեզվի պետական տեսչությունը որեւէ ընկերությունում տարեկան մեկ ստուգում իրականացնելու իրավունք ունի: Վերջինը ի դերեւ է անում վերահսկողություն ստանձնելու հնարավորությունը»:

Հեռուստա եւ ռադիո եթերների, տպագիր մամուլի լեզուն նույնպես լիովին քննադատելի է ե՛ւ օրենքի, ե՛ւ զուտ ճշտախոսության, հայերեն լեզվամտածողության տեսանկյունից: Լեզվի պետական տեսչությունը այս առնչությամբ հիմնավոր ասելիք ունենալով հանդերձ, սպասում է նույն թեմայով դեկտեմբերին կայանալիք խորհրդարանական լսումներին: Տեսչությունը լեզվի եւ ստուգումների մասին օրենքներում էլ փոփոխությունների փաթեթ է պատրաստել, որը նույնպես պատրաստվում է ներկայացնել Ազգային ժողով:

Այսօր մեկնարկած տասնօրյա ստուգումների արդյունքներն էլ կներկայացնենք դրանց ավարտին: Իսկ նկատելի արդյունքներ տեսչության միայնակ պայքարելու դեպքում անհնար կլինի արձանագրել: Սրանում համոզված է Լեզվի պետական տեսչության պետ Լավրենտի Միրզոյանը:

ՆԱՆԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

ՀԱՅ ՊԱՏՄԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՍԿԶԲՆԱՎՈՐՈՂԸ

Խորենացու 5-րդ դարի պատկանելության վավերացում Ալբերտ Մուշեղյանի մենագրությամբ

«Թեպետեւ անու ենք փոքր եւ թվով հույժ սահմանափակ, բայց բազում քաջագործություններ կան կատարված եւ մեր աշխարհում՝ արժանի գրով հիշատակվելու», հայ պատմագրության հայր Մովսես Խորենացու այս խոսքը դարեր շարունակ իմաստուն մի ձեւակերպում է դարձել մեր արժեքների գնահատման: Իր «Հայոց պատմություն» աշխատությունն էլ, անշուշտ, գրով հիշատակվելու արժանի գործերի շարքում է:

Հայագիտության մեջ Խորենացու «Հայոց պատմությունը» ընդունված է համարել հայ պատմագրության հիմքը՝ թվագրվող 5-րդ դարի երկրորդ կեսով: Միջազգային գիտական շրջանակներում, սակայն, XVIII-XIX դարերից սկսած հակասական տեսակետներ են ծավալվում, որոնցից մի քանիսը փորձում է Մ. Խորենացու դարաշրջանը տեղափոխել 8-9-րդ դարեր՝ միաժամանակ «Հայոց պատմության» քերթության հեղինակումն անանուն մի գրչի վերագրելով: Այս տեսակետները վարակել են ոչ միայն օտար, այլեւ նույնիսկ

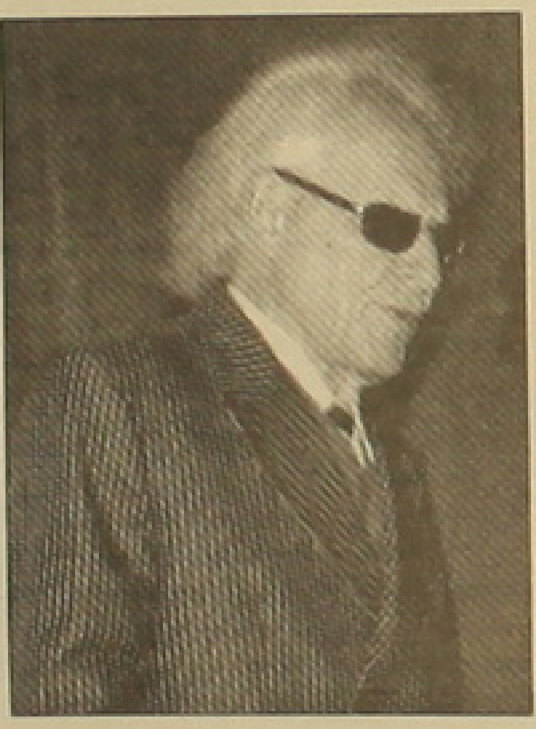

հայ այնպիսի նշանավոր պատմաբանների, ինչպիսիք Նիկողայոս Ադոնցը եւ Հակոբ Մանանդյանն են: Մովսես Խորենացուն 8-9-րդ դարերին վերագրող տեսակետները, սակայն, զուտ գիտականությունից դուրս, քաղաքական ենթատեքստ ունեն՝ կապված աշխարհաքաղաքական այս տարածաշրջանում հայ էթնոսի բնիկ եւ եկվոր լինելու խնդրի հետ՝ վերջինիս պարագայում, ի վնաս հայ ժողովրդի, քաղաքական որոշ ուժերի շահարկման հնարավորություններ տալով:

Հայագիտության ոլորտում կարեւոր նշում եւ ձեռքբերում է գրականության ինստիտուտի աշխատակից, բանասիրական գիտությունների դոկտոր Ալբերտ Մուշեղյանի «Մովսես Խորենացու դարը» մենագրության հրատարակումը: Գիրքը տպագրվել է պետական պատվերով, պետհամալսարանի հրատարակչության տպարանում, 2007 թվականին:

Սույն աշխատությունն աղբյուրագիտական ճշգրիտ նյութի հիմնավորումով, պատմագրությանը մինչ այսօր անհայտ մի շարք փաստերի բացահայտումներով, անվանումների, տեղանունների, պատմական անցքերի ճշգրտումներով համակողմանի, խորքային քննության է ենթարկում հիշյալ խնդիրները եւ հիմնավորապես հերքում Մովսես Խորենացուն 8-9-րդ դարերին վերագրող վարկածները: Ինչպես գրքի շնորհանդեսին ելույթ ունեցողներն ասացին, աշխատասիրությունը կատարված է գիտական սկզբունքային անաչառությամբ եւ բարեխղճությամբ, տեսակետները ձեւավորելով սկզբնաղբյուրային նյութի վրա, որ ընդգրկում է հունահռոմեական, ասորական, պարսկական, արաբական եւ սասանյան արձանագրություններ, պահլավական գրական հուշարձաններ:

Ալբերտ Մուշեղյանը նշեց, որ Խորենացին իր սեփական ծննդոց գիրքը վերստեղծեց 5-րդ դարի քրիստոնյայի համար անհավատալի հանդգնությամբ: Գիրքը, ասաց նա, սեղանին դրված թվում է համր, բայց երբ կարդում ես, էջերն աղաղակում են ճշմարտության, արդարության մասին: Այդ ճշմարտության ծիծը վեր բարձրացնողը գիտական աշխարհի մերօրյա նվիրյալ է, բազմավաստակ բանասեր, պատմաբան, թարգմանիչ: Վաղ հասակում պատահական դիպվածից տեսողությունը կորցրած ապագա գիտնականին բնությունը շռայլորեն փոխհատուցեց: Այսօրվա մեր լավագույն հայագետներից մեկն է նա, որ զբաղվում է պատմագրության, աղբյուրագիտության, բնագրագիտության ուսումնասիրությամբ, մի քանի գրքերի հեղինակ է («Ավետիք Իսահակյանի վաղ տարիները», «Ճանապարհ առանց տունդարձի»), գերմաներենի հրաշալի գիտակ, գերմանական դասական փիլիսոփայության ուսումնասիրող, Հայնեի, Գյոթեի եւ գերմանացի այլ հեղինակների թարգմանիչ:

Գրողների միության դահլիճում կազմակերպված հանդիպումը «Մովսես Խորենացու դարը» գրքի առիթով Ալբերտ Մուշեղյանի գիտական գործունեության գնահատանքի տոնն էր: Գրականության ինստիտուտի տնօրեն **Ավիկ Իսահակյանն** Ալբերտ Մուշեղյանի գործունեությունը սխրանք համարեց, հոգեկան արիություն: «Որ մարդն է իր ճակատագրի տերը, Ալբերտ Մուշեղյանը հաստատեց իր ապրած կյանքով, գրական ընտանիքում գիտնականի իր կերպարը դարձնելով օրինակելի»: Նա տեղեկացրեց, որ «Մովսես Խորենացու դարը» մենագրությունը հետաքրքրություն է առաջացրել հատկապես Մ. Նահանգների գիտական շրջանակներում եւ տպագրվել այնտեղ, պատրաստվում է գրքի հրատարակությունը նաեւ Իրանում:

Լեոն Անանյանը անդրադարձավ հեղինակի՝ կեղծ տեսությունները հերքող համոզիչ փաստարկներին եւ ի գնահատումն գիտնականի գործունեության, պարգեւատրեց նրան «Գրական վաստակի համար» մեդալով:

Մենագրության վերաբերյալ ընդարձակ մեկնաբանություններով, մասնագիտական վերլուծություններով հանդես եկան պատմական գիտությունների դոկտոր **Էդվարդ Դանիելյանը** եւ բանասիրական գիտությունների դոկտոր **Ալիսա Դոլուխանյանը**:

Միջազգային գիտական շրջանակներում, մասնավորապես արեւելագիտության մեջ գրքի մեծ հետաքրքրություն առաջացնող հանգամանքից ելնելով՝ ԵՊՀ իրանագիտության ամբիոնի վարիչ **Գառնիկ Ասատրյանն** առաջարկեց երկի օտար լեզուների թարգմանություն:

Շրջանառվող հարցի քաղաքական բնույթը հաստատեց քաղաքագիտության դոկտոր **Արմեն Այվազյանը**՝ վկայակոչելով նշանավոր «Բրիտանիկա» հանրագիտարանի (1994-1999, 2004 թթ. հրատարակություններ) Մովսես Խորենացու մասին հիշատակությունը: Որտեղ Խորենացին ներկայացված է որպես հայ գրականության հայր, ավանդաբար ընդունվող հինգերորդ, բայց ընդհուպ 9-րդ դար թվագրվող: Որեւէ փաստ նրա կյանքից հայտնի չէ, ասվում է այնտեղ, բացի ինքնակենսագրական կասկածելի առաջարկից: Երկն արժեքավոր սկզբնաղբյուր է **նախաքրիստոնեական վաղ շրջանի կրոնական ավանդույթների մասին**: Արմեն Այվազյանն ուշադրություն հրավիրեց վերջին (ընդգծված) արտահայտությանը՝ որպես տիրապետող կարծիքի: Ըստ այսու, կարեւորելով Ա. Մուշեղյանի մենագրության արժեքը, նա անհրաժեշտ գտավ հատկապես ճշգրիտ անգլերենով գրքի ներկայացումը, առաջարկելով նաեւ գրականության ինստիտուտին նախաձեռնել Ալբերտ Մուշեղյանի մասին ֆիլմի նկարահանում, ինչպես նաեւ պատրաստել նրա գործի երիտասարդ շարունակողներ:

Ակադեմիկոս **Սեն Արեւշատյանն** ընդգծեց ուսումնասիրության բացառիկ գիտական մոտեցումը, գրված առանց կրքերի եւ էմոցիաների: Ինքը փորձել է խոցելի, հակառակորդների համար շահեկան կետեր գտնել, բայց այդպիսիք չկան, որով էլ «Խորենացու ամենաթունդ հակառակորդներն անգամ պիտի համոզվեն, որ նա 5-րդ դարի 2-րդ կեսի պատմիչ է»:

Արեւելագետ **Ալեքսան Հակոբյանը** կարեւորեց հեղինակի բնագրագիտական իմացությամբ կատարած բարդագույն աշխատանքը՝ իրանական, հունական եւ մյուս աղբյուրների համեմատությամբ:

Ավարտին գրքի հեղինակը կրկին անդրադարձավ քննարկվող նյութին՝ շնորհակալությամբ բոլոր աջակիցներին, գրակարդացներին, իր հանգուցյալ կնոջը, օրվա բանախոսներին, իրեն գնահատող-մեծարողներին՝ վերագրելով դա հարգանաց տուրք մեր մեծ քերթողահորը:

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

Հայ երեխաները՝ խաղաղության դեսպաններ

Ճապոնուհի Սադակո Սասակին վեց տարեկան էր, երբ Հիրոսիմա եւ Նագասակի քաղաքներում տեղի ունեցավ ատոմային հարձակումը: Ատոմային ռմբակոծման հետեւանքով երեխան սկսեց տառապել լեյկեմիայով: Սակայն նա հավատում էր, որ եթե կարողանա 1000 թղթե կռունկ պատրաստել, ապա կբուժվի: Սադակոն հրաժեշտ տվեց կյանքին, երբ 12 տարեկան էր եւ պատրաստել էր իր 600-րդ կռունկը:

Ծանոթանալով Սադակոյի պատմությանը՝ Գեղագիտության ազգային կենտրոնի սաները որոշեցին իրականացնել փոքրիկ ճապոնուհու անավարտ երազանքը: Նրանք պատրաստեցին 1000 կռունկ, նույնքան էլ նկարազարդ լապտերներ եւ ուղարկեցին Ճապոնիայի խաղաղության հիմնադրամին:

Երեխաների այս նախաձեռնությամբ սկիզբ դրվեց «Խաղաղության լապտերներ» անունը կրող հայ-ճապոնական մշակութային համագործակցությանն ուղղված ծրագրին: Հենց այս ծրագրի շրջանակներում ՄԱԿ-ի հայաստանյան գրասենյակում Գեղագիտության ազգային կենտրոնի 7-16 տարեկան սաները կազմակերպել էին օրիգամիի յուրատեսակ հավաքածուի ցուցադրություն: Երեխաների ձեռքի աշխատանքներին զուգահեռ ցուցադրվում էին նաեւ երիտասարդ նկարիչների գործերը: Երեխաները թատերականացված ցուցահանդես էլ էին պատրաստել՝ այն նվիրելով ատոմային ռմբակոծման զոհերի հիշատակին:

«Ցուցահանդեսները խաղաղության մասին հանրությանն իրազեկելու եւ ժողովուրդների միջեւ կապեր հաստատելու հիանալի միջոց են: Չնայած հայ եւ ճապոնացի երեխաներին բաժանող հազարավոր մղոնների՝ հայ մանուկները պատկերի ձեւով նրանց են ուղարկել իրենց մտքերը: Կարծում եմ, այլ մշակույթների եւ կենցաղավարության մասին տեղեկացվածությունը հրաշալի դեղատոմս է համընդհանուր խաղաղություն եւ գործընկերություն զարգացնելու համար», ասաց ՄԱԿ-ի Հայաստանյան գրասենյակի ղեկավար **Կոնսուելո Վիդալը**:

Ճապոնական ավանդական եւ նրբագեղ արվեստի ազդեցությամբ ստեղծված աշխատանքների ցուցադրությունն առաջին անգամ է կազմակերպվում՝ նպատակ ունենալով խթանել հայ ճապոնական մշակութային կապերի ամրապնդումն ու խաղաղության մասին հանրային իրազեկումը: Ցուցահանդեսը բաց կլինի մինչեւ նոյեմբերի 29-ը:

«Մեզ համար անչափ կարեւոր եւ գնահատելի է հայ մանուկների նախաձեռնությունը: Հիրավի, նրանք խաղաղության իսկական դեսպաններ են: Համոզված եմ, որ մեր պատմության ահասարսուռ դեպքերն այլեւս աշխարհի ոչ մի անկյունում չեն կարող կրկնվել, որովհետեւ արդեն իսկ ունենք խաղաղության բազմաթիվ դեսպաններ», ասաց «Խաղաղության լապտերներ» ծրագրի համակարգող **Յոնի Նազազավան**:

Ծրագիրը, սակայն, այսքանով չի ավարտվելու: Այն իր շարունակությունն է ունենալու օգոստոսի 6-ին, երբ Հիրոսիմայում Խաղաղության հիշատակի հիմնադրամի գործունեության շրջանակներում տեղի ունենալիք միջոցառման ընթացքում, հայ երեխաները խաղաղության իրենց կոչով կդիմեն աշխարհի բոլոր երկրների նախագահներին:

ԱՐԵՎԻԿ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

Ազգային փոքրամասնությունների առանձնահատկությունները՝ մեկ հարկի տակ

Ուկրաինական տարազներ, ռուսական մատրյոշկաներ, հունական զարդեր ու էլի բազմաթիվ արվեստի գործեր էին ներկայացված երեկ ժողարվեստի թանգարանում բացված ցուցահանդեսին: Միջոցառումը նվիրված էր Հայաստանում ապրող 11 ազգային փոքրամասնություններին:

Գրքեր, ազգային ուտեստների եւ տոների մասին վահանակներ, ամսագրեր ու ազգային տարազներ: Ներկայացված իրերը եզդիական համայնքի տաղավարի մի փոքրիկ մասն է միայն: Հաջոյան Խոդըն էլ հյուրերին է ներկայացնում եզդիների ազգային տոներն ու ավանդույթները, մեկնաբանում դրոշի պատմությունը: «Եզդիների դրոշը բաղկացած է երկու գույնից՝ սպիտակ եւ կարմիր: Կարմիր գույնը սուլթան Եզդիի պատվին է ներկայացված: Դրոշի արեւը փաստում է, որ մենք շամսի, այսինքն՝ արեւի ժողովուրդ ենք»:

Մեկ այլ տաղավարից հնչում է հունական ավանդական երաժշտություն, իսկ գունագեղ տարազով տղաներն ու աղջիկները ներկայացնում են հունական արվեստի ու մշակույթի առանձնահատկությունները: Ուկրաինուհիներն էլ ներկայացնում են կոլաժներ ու գեղանկարներ, որ ստեղծել են հիմնականում պատանիները: «Շատ կարեւոր է, որ Հայաստանում ապրող ազգային փոքրամասնությունները հնարավորություն ունենան դրսեւորել իրենց արվեստի տեսանկյունից: Արվեստի գեղեցիկ նմուշներ են ցուցադրված: Ցուցահանդեսը հատկապես կարեւոր է ասորական, եզդիական եւ քրդական ազգերի համար, որոնք չունեն պետություն ու հնարավորություն են ստանում ներկայացնելու իրենց արվեստը օտար հողում», ասաց Ուկրաինայի դեսպան **Ալեքսանդր Բոժկոն**:

Հ. Հ.

Հաղթանակ ադրբեջանցիների հետ սկզբունքային մրցավեճում

Մեկօրյա հանգստից հետո շախմատի օլիմպիադայի մասնակիցները երեկ կրկին նստեցին խաղատախտակների շուրջ: 6-րդ տուրում Հայաստանի տղամարդկանց հավաքականը հանդիպեց առաջատարներից մեկի՝ Ադրբեջանի շախմատիստների հետ, որոնք բոլոր մարտերում վաստակած միավորներով ընդամենը կես միավորով էին զիջում հայ շախմատիստներին: Ուրախություն մեր մարզասերների, Հայաստանի հավաքականը սկզբունքային այդ մրցավեճում կարեւոր հաղթանակ տոնեց 2,5-1,5 հաշվով: Մեր թիմի հաղթանակն ապահովեց Վլադիմիր Հակոբյանը՝ երկրորդ խաղատախտակի վրա պարտության մատնելով Շահրիար Մամեդյարովին: Լեւոն Արոնյանը ոչ-ոքի խաղաց ադրբեջանցիների առաջատար Թեյմուր Ռաջաբովի հետ, որն իր անհատական վարկանիշով 5 կետով զիջում էր հայ շախմատիստին: Հաշտություն կնքեցին նաեւ Տիգրան Պետրոսյանն ու Ռաուֆ Մամեդովը: Վերջինն իրենց մրցավեճն ավարտեցին Գաբրիել Սարգսյանն ու Վադար Գաշիմովը: Գաբրիելը մեկ զինվորի առավելություն ուներ եւ փորձում էր հաղթանակի հասնել, սակայն, ի վերջո, մրցակիցները հաշտություն կնքեցին: Ի դեպ, Ադրբեջանի հավաքականն առաջին պարտությունը կրեց մրցաշարում: 6 տուրից հետո Հայաստանի հավաքականը 11 միավորով ռուսների հետ գլխավորում է աղյուսակը: ՌԴ հավաքականը 3-1 հաշվով հաղթեց անգլիացիներին:

6-րդ տուրն անհաջող էր մեր շախմատուհիների համար, որոնք մրցում էին Ուկրաինայի հավաքականի հետ: Առաջին երկու տախտակներում մեր շախմատուհիները պարտություն կրեցին եւ հայտնվեցին ծանր իրավիճակում: Առաջին խաղատախտակի վրա Էլինա Դանիելյանը զիջեց Կատերինա Լահնոյին, իսկ Լիլիթ Գալոյանը պարտվեց Նատալյա Զդեբսկայային:

Ցավոք, մյուս երկու պարտիաներում մեր աղջիկներին չհաջողվեց ցնցել իրավիճակը: Ավելին, Լիլիթ Մկրտչյանը պարտվեց Նատալյա Ժուկովային, եւ միայն Նելլի Աղինյանն ոչ-ոքի արդյունք գրանցելով մեր հավաքականին կես միավոր բերեց: Աղինյանի մրցակիցը Աննա Ուշենինան էր:

Ստեղծվել է կայուն թիմ

Այսպիսին է Ռաֆայել Մեհրաբյանի կարծիքը

Բռնցքամարտի Հայաստանի հավաքականի գլխավոր մարզիչ Ռաֆայել Մեհրաբյանը երեկ լրագրողների հետ հանդիպման ժամանակ իր գոհունակությունը հայտնեց Լիվերպուլում անցկացված Եվրոպայի առաջնությունում հայ բռնցքամարտիկների ելույթներից: Դեռեւ մինչեւ մրցումների մեկնելը գլխավոր մարզիչը հայտարարել էր, որ օլիմպիադայում բրոնզե մեդալ նվաճելը հաջողությունների սկիզբն է եւ այն շարունակություն էր ունենալու Լիվերպուլում: Եվ եթե կողմնակալ մրցավարությունը չլիներ, ապա 3 մեդալի փոխարեն Հայաստանի պատվիրակները 5 պարգեւի կարժանանային: Ըստ Մեհրաբյանի, մրցանակակիր կդառնային նաեւ Աշոտ Հովհաննիսյանն ու Անդրանիկ Հակոբյանը:

Գլխավոր մարզիչը գոհ էր ոչ միայն մեդալներ նվաճած բռնցքամարտիկներից, այլ նաեւ պարտվողներից: Վերջիններիս մրցակիցներն ուժեղ մարզիկներ էին եւ դարձան կամ Եվրոպայի չեմպիոններ, կամ մրցանակակիրներ: Ռաֆայել Մեհրաբյանը հատկապես առանձնացրեց Յուրիկ Անանիկյանին (91 կգ), որը վերջին մենամարտը վնասվածքով էր վարել: Ըստ նրա, Յուրիկը հեռանկարային բռնցքամարտիկ է եւ լուրջ վերաբերմունքի ու խնամքի արդյունքում կարող է մեծ հաջողությունների հասնել:

Գլխավոր մարզիչը համարում է, որ ստեղծվել է կայուն թիմ, որում հիմնականում երիտասարդ բռնցքամարտիկներ են ընդգրկված, որոնց 90 տոկոսը հնարավորություն ունի մասնակցելու հաջորդ օլիմպիադային: Իհարկե, դեռեւս շատ անելիքներ կան՝ լավ մարտունակ թիմ ստեղծելու ճանապարհին: Հարկավոր է քաշային յուրաքանչյուր կարգում մրցակցություն ստեղծել: 51, 69, 75 կգ քաշային կարգերում կան երիտասարդ, հեռանկարային բռնցքամարտիկներ: Աշխատանքներ պետք է տարվեն նաեւ 81 կգ եւ գերծանր քաշային կարգերում ուժեղ բռնցքամարտիկներ պատրաստելու եւ նրանց ազգային հավաքականում ընդգրկելու համար: Այդ դեպքում մեր հավաքականը հետագայում մրցումների կարող է մասնակցել լրիվ կազմով՝ քաշային 11 կարգերում:

Ռաֆայել Մեհրաբյանը կարեւորեց նաեւ ազգային եւ երիտասարդական հավաքականների անդամների համատեղ մարզումների, ուսումնամարզական հավաքների անցկացման անհրաժեշտությունը: Սակայն ֆինանսական միջոցների սղությունն առայժմ այդ հնարավորությունը չեն տալիս: Այս առնչությամբ բռնցքամարտի Հայաստանի ֆեդերացիայի փոխնախագահ Դերենիկ Գաբրիելյանը նշեց, որ ֆեդերացիան աշխատում է լրացուցիչ ֆինանսական միջոցներ հայթայթել հարցի դրական լուծման համար, որպեսզի մեր բռնցքամարտիկները հնարավորություն ունենան ավելի շատ միջազգային մրցումների մասնակցել:

Դերենիկ Գաբրիելյանն անդրադարձավ նաեւ Եվրոպայի առաջնության մրցավարությանը: Նա եւս հաստատեց, որ մեր երկու բռնցքամարտիկները մրցավարության զոհ դարձան, դա բացատրելով մրցավարների ոչ պրոֆեսիոնալ մոտեցմամբ: Ըստ նրա, իմաստ չուներ 500 եվրո ծախսել բողոքարկման համար, քանի որ նմանատիպ դեպքերը ոչ մի արդյունքի չէին հանգեցրել: Լիվերպուլում լուրջ խոսակցություն է ընթացել մրցավարության հիմնախնդիրների մասին: Առաջարկվել է, որպեսզի մրցավարները հատուկ քննություն հանձնեն եւ միայն արտոնագիր ստանալուց հետո թույլատրվի սպասարկել միջազգային մրցումները: Դերենիկ Գաբրիելյանը տեղեկացրեց, որ հաջորդ տարվա մայիսի 22-31-ը Երեւանի մարզահամերգային համալիրում անցկացվելու է բռնցքամարտի աշխարհի երիտասարդների առաջնությունը: Իսկ մինչ այդ, դեկտեմբերի 6-ին նույն մարզահամալիրում տեղի կունենա Հայաստանի եւ Ռուսաստանի բռնցքամարտի երիտասարդական հավաքականների ընկերական մրցախաղը:

Հանդիպմանը ներկա էին նաեւ Լիվերպուլյան ռինգի մեր հերոսները, որոնք հակիրճ ներկայացրին իրենց զգացումները:

Յուրիկ Անանիկյան-Եվրոպայի առաջնությանը նախապատրաստվելիս հավատում էի, որ կարող եմ հաջող հանդես գալ լիվերպուլյան ռինգում: Մարզիչներս էլ հավատացնում էին, որ լավ մարզավիճակում եմ: Հուսով ու հավատով էի ռինգ դուրս գալիս: Եվ դա օգնեց ինձ առավելության հասնել մրցակիցներիս նկատմամբ: Ափսոս միայն, որ եզրափակիչում էլ չհաջողվեց հաղթել: Փոխարենը կձգտեմ հաջորդ մրցումներում, ինչպես նաեւ օլիմպիական խաղերում հաջողության հասնել:

Էդուարդ Համբարձումյան-Օլիմպիադայում չէր հաջողվել մեդալ նվաճել, ուստի ցանկանում էի այդ բացը լրացնել Եվրոպայի առաջնությունում, որին լավ էի նախապատրաստվել: Շնորհակալ եմ մարզիչներից, որ մեզ լավ էին նախապատրաստել այդ մրցումներին: Բոլոր տղաներն էլ իրենց լավ դրսեւորեցին: Ուրախ եմ նաեւ, որ մեր հավաքականը թիմային հաշվարկում 3-րդ տեղը զբաղեցրեց:

Հովհաննես Դանիելյան-Հավատում էի, որ մեդալ կնվաճեմ, ինչը չէր հաջողվել Պեկինում: Լավ էի մարզվել, ուսումնամարզական հավաքներն էլ նպաստեցին լավ մարզավիճակի ձեռքբերմանը: Ուրախ եմ նաեւ, որ ռեւանշի հասա մրցակցիս նկատմամբ անցյալ տարի կրած պարտության դիմաց:

Արարատն ընդդեմ «Արարատի»

Եվ այսպես, վերջապես ավարտվեց ֆուտբոլի Հայաստանի 17-րդ առաջնությունը, որի վերջաբանը լուրջ խորհրդածությունների տեղիք պետք է տա: Խոսքը հանդիպման մրցավար Արարատ Ճաղարյանի մրցավարության մասին է, որը ժամանակ առ ժամանակ վեր էր ածվում իսկական խեղկատակության: Մարզադաշտ հաճախած փոքրաթիվ ֆուտբոլասերների մոտ դեռեւս խաղից առաջ մտավախություն կար, որ հանդիպման մրցավարն ամեն կերպ աջակցելու է «Փյունիկին» հերթական անգամ նվաճելու երկրի չեմպիոնի տիտղոսը: Ցավոք, նրանք չսխալվեցին: Ողջ հանդիպման ժամանակ Արարատ Ճաղարյանն իր կողմնակալ գործողություններով փորձում էր օգնել «Փյունիկին» հասնել հաջողության: Խաղային շատ դրվագներում, երբ փյունիկցիները բացահայտորեն խախտել էին կանոնները, մրցավարի սուլիչը, ի զարմանս բոլորի, լռում էր:

Հիմնական իրադարձությունները տեղի ունեցան ընդմիջումից հետո: Կրկին իր վճռորոշ խոսքն ասաց փոխարինման մտած Ալբերտ Թադեւոսյանը, որը 67-րդ րոպեին գլխի հարվածով բացեց հաշիվը: Ի պատիվ արարատցիների, նրանք ոչ միայն մրցավարի կողմնակալ գործողություններից, այլեւ բաց թողած գոլից հետո էլ չընկճվեցին եւ ընդամենը 2 րոպե անց վերականգնեցին հավասարակշռությունը: Սակայն արարատցիները դեռ չգիտեին, թե առջեւում իրենց ինչ նոր փորձություն է սպասում: 82-րդ րոպեին Ճաղարյանը 11 մ հարված նշանակեց «Արարատի» դարպասին՝ գտնելով, որ «Փյունիկի» հարձակվողի դեմ «Արարատի» պաշտպանը կոպիտ է խաղացել: Սակայն արդարությունը հաղթանակեց. «Փյունիկի» ավագ Սարգիս Հովսեփյանի հարվածից հետո գնդակը դիպավ դարպասի հորիզոնական ձողին: Հաջորդ պահին «Արարատը» խաղադաշտում մնաց 10 հոգով. դաշտից հեռացվեց Արսակ Գրիգորյանը:

Նման պայմաններում արարատցիներին, իհարկե, շատ դժվար էր պայքարել «Փյունիկի» դեմ: Արարատցիները, հատկապես պաշտպանները, փորձում էին շատ զգույշ խաղալ մրցակցի դեմ՝ վախենալով նոր 11 մետրանոց հարվածի նշանակումից: Նրանք մինչեւ վերջ պայքարեցին եւ, իրոք, արժանի են դրվատանքի: Արժանին մատուցենք նաեւ «Փյունիկի» երիտասարդ ֆուտբոլիստներին, որոնք մինչեւ վերջ պայքարեցին եւ խաղավերջում կարողացան կորզել հաղթանակը: Կրկին աչքի ընկավ Ալբերտ Թադեւոսյանը՝ դառնալով գլխի հարվածով խփելով այս առաջնության իրոք «ոսկե» գոլը: «Փյունիկը» 11-րդ անգամ նվաճեց հանրապետության չեմպիոնի տիտղոսը, որի առթիվ շնորհավորում ենք:

Բազմիցս նշել ենք, որ «Փյունիկը» բնավ էլ մրցավարների օգնության կարիքը չունի: Նման կողմնակալությամբ մրցավարները գցում են թիմի վարկը եւ բազում երկրպագուների մոտ հակակրանք ստեղծում «Փյունիկի» հանդեպ: Նման զգացում էր երեկ նաեւ «Հանրապետական» մարզադաշտում: Խաղից հետո տրիբուններում հավաքված հանդիսականներից շատերը «Արարատ», չեմպիոն», «Արարատ», չեմպիոն» բացականչություններով ճանապարհեցին ֆուտբոլիստներին: Իրոք որ, արարատցիներն ընթացիկ մրցաշրջանում արժանի էին չեմպիոնի տիտղոսին: Եվ չնայած թիմի առջեւ ժամանակ առ ժամանակ ստեղծված արհեստական տարբեր խոչընդոտներին, արարատցիները մինչեւ վերջ պայքարեցին չեմպիոնության համար: Եվ հենց նրանց շնորհիվ երկար տարիներ անց առաջնությունում ոսկե մեդալների համար պայքարում կրկին ինտրիգ ստեղծվեց: Ցավոք, խաղի մրցավարությունը փչացրեց մրցաշրջանից ընդհանուր տպավորությունը՝ ցավ պատճառելով հայկական ֆուտբոլի ճակատագրով մտահոգված բազում ֆուտբոլասերների:

Մրցակիցները հայտնի են

Շվեյցարիայի Նիոն քաղաքում կայացավ մինչեւ 17 եւ մինչեւ 19 տարեկան աղջիկների ֆուտբոլի Եվրոպայի առաջնության ընտրական մրցաշարի 1-ին փուլի վիճակահանությունը: Մինչեւ 17 տարեկանների մրցաշարի մասնակից 40 հավաքականները վիճակահանությամբ բաժանվել են 10 խմբի: Հայաստանի հավաքականն ընդգրկվել է ընտրական 10-րդ խմբում, որտեղ նրա մրցակիցներն են Իսպանիայի, Ռուսաստանի եւ Ալբանիայի հավաքականները: Ընտրական 2-րդ փուլում հանդես գալու իրավունք կստանան խմբերի հաղթողներն ու 2-րդ տեղ գրաված հավաքականներից լավագույն արդյունքի հասած չորս թիմերը: Եզրափակիչ մրցաշարը չորս ուժեղագույն հավաքականների մասնակցությամբ տեղի կունենա 2010-ի հունիսին, Նիոնում: Շվեյցարիայում կայանալիք եզրափակիչ մրցաշարը միաժամանակ ընտրական փուլ կլինի Տրինիդադ եւ Տոբագոյում անցկացվելիք մինչեւ 17 տարեկանների աշխարհի առաջնության համար:

Մինչեւ 19 տարեկան աղջիկների եզրափակիչ մրցաշարը կանցկացվի 2010-ի մայիսի 24-ից հունիսի 5-ը Մակեդոնիայում: Իսկ ընտրական 1-ին փուլի հանդիպումները տեղի կունենան 2009-ի սեպտեմբերի 19-24-ը: Հայաստանի հավաքականն ընդգրկվել է ընտրական 8-րդ խմբում, որտեղ մրցակիցներն են Հունգարիայի, Բելգիայի եւ Լատվիայի հավաքականները: Ընտրական 2-րդ փուլում պայքարը կշարունակեն խմբերում լավագույն արդյունքի հասած երկուական հավաքականները, ինչպես նաեւ 3-րդ տեղ գրաված հավաքականների մեջ լավագույն արդյունքի հասած թիմը: 2-րդ փուլում նրանց կմիանա Եվրոպայի հնգակի չեմպիոն Գերմանիայի հավաքականը:

Էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

Համագործակցության նոր ուղենիշ բարձրագույն կրթության ոլորտում

Գործնական հոգեբանության եւ սոցիոլոգիայի «Ուրարտու» համալսարանը եւ Ամերիկայի հումանիտար համալսարանը կնքել են համագործակցության պայմանագիր: Բուհի ուսանողները հնարավորություն կունենան՝ ուսանելով հայրենի երկրում, ձեռք բերելու միանգամից երկու համալսարանների դիպլոմները: «Ուրարտու» համալսարանը ամերիկյան մեր գործընկերոջ ճյուղային հաստատությունը չի դառնում: Երկու համալսարաններն էլ հավասար գործընկերներ են: Մեր նպատակն է համատեղել կրթական համակարգում ունեցած մեր երկարատեւ փորձը եւ մեր ուսանողներին տալ իսկապես որակյալ կրթություն: Համագործակցության պայմանագիրը կնքելիս մենք ուղենիշ ենք ունեցել Հայաստանի կրթության զարգացման պետական ծրագրային քաղաքականության պահանջները», նշեց «Ուրարտու» համալսարանի ռեկտոր **Սեդրակ Սեդրակյանը**:

«Ուրարտու» համալսարանը Հայաստանի կրթական դաշտում գործում է արդեն 17 տարի եւ Հայաստանի առաջատար բուհերից մեկն է: Ամերիկյան հումանիտար համալսարանը կիրառում է մասնագիտական կրթության տարբեր մեթոդներ եւ որակյալ բարձրագույն կրթություն է ապահովում՝ ուղենիշ ունենալով ավանդական լիբերալ կրթության սկզբունքները: «Մեր համալսարանը բաց է համագործակցության համար: Մենք համոզված ենք, որ բարձրագույն կրթությունը մարդու հիմնարար իրավունքներից մեկն է», ասաց Ամերիկյան հումանիտար համալսարանի հիմնադիր **Հենրի Սաֆարին**:

Սեդրակ Սեդրակյանը պատմեց, որ պայմանագիրը ստորագրվել է երկար բանակցությունների ընթացքում, իսկ գործընթացը հավանության են արժանացրել թե՛ ՀՀ ԿԳ նախարարությունը, թե՛ Ամերիկյան դեսպանատունը: «Կարեւորում ենք ամերիկյան բարձրագույն մասնագիտական կրթության փորձը: Պայմանագրի համաձայն, «Ուրարտու» համալսարանը Ամերիկյան հումանիտար համալսարանի հետ համատեղ կիրառականացնի բակալավրի եւ մագիստրոսի որակավորման աստիճաններով մի շարք մասնագիտությունների ուսուցում կրեդիտային համակարգի սկզբունքով: Կարծում եմ, որ այս կրթությունը հնարավորություն կտա պատրաստելու շուկայում մրցունակ մասնագետներ», ասաց Սեդրակ Սեդրակյանը:

Փորձի փոխանակումը լինելու է երկու համալսարանների համագործակցության առանցքում, քանի որ Ամերիկյան հումանիտար համալսարանը եւս հավասարմագրված բուհ է եւ այն ճանաչված է Լիբերալ կրթության ամերիկյան ակադեմիայի կողմից:

ԱՐԵՎԻԿ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

ՏԻՐԱՆԱՅՈՒՄ ԿԱՅԱՆԱԼԻՔ ՍԵՄԻՆԱՐԻՆ ԸՆԴԱՌԱՋ

ՄԱԿ-ի մանկական հիմնադրամի եւ Հայաստանի ԱԺ-ի համագործակցություն

Ալբանիայի մայրաքաղաք Տիրանայում միջխորհրդարանական միության շրջանակներում դեկտեմբերին կայանալու է սեմինար՝ նվիրված երեխաների իրավունքների եւ առողջության պաշտպանությանը. ոլորտի հիմնախնդիրների ուսումնասիրությունը կարեւորելով՝ երեկ ԱԺ նախագահ **Հովիկ Աբրահամյանին** հանդիպած ՄԱԿ-ի մանկական հիմնադրամի ներկայացուցիչ **Լեյլի Մոշիրի Զիլանին** խնդրել է աջակցել այդ ձեռնարկին եւ ապահովել հայ խորհրդարանականների մասնակցությունն այդ սեմինարին. ըստ տիկին Զիլանիի՝ խիստ կարեւոր է օրենսդրության կատարելագործումը երեխաների իրավունքների եւ առողջության պաշտպանության հարցերում: Ի դեպ, այդ թեմայով դեկտեմբերին Հայաստանի ԱԺ-ում լսումներ են տեղի ունենալու: Տիկին Զիլանիի խոսքից հայտնի դարձավ, որ օրենսդրական լուծումներ են պահանջվում նաեւ նորածինների արհեստական կերերի արգելման ասպարեզում, քանի որ դրանք անցանկալի հետեւանքներ են ունենում առողջության համար: Հիշելով ՅՈՒՆԻՍԵՖ-ի եւ Հ. Աբրահամյանի ղեկավարած տարածքային կառավարման նախարարության հաջող համագործակցությունը՝ տիկ. Զիլանին հույս ուներ, որ այժմ էլ Հ. Աբրահամյանը նույն ոգով կօժանդակի օրենսդրական լուծումներին հասկապես առողջապահության, կրթության եւ գիտության ոլորտներում:

Ազգային ժողովի նախագահը, պատրաստակամություն հայտնելով աջակցել խնդրո առարկա ոլորտներում՝ ՄԱԿ-ի մանկական հիմնադրամի ներկայացուցչին հավաստիացրեց, թե Հայաստանի խորհրդարանն անպայման մասնակից կուղարկի Տիրանա, ապա կարեւորեց ԱԺ առողջապահության եւ մարդու իրավունքների ու հանրային հարցերի հանձնաժողովների կազմակերպելիք ապագա լսումները՝ որպես ոլորտի հիմնախնդիրների վերհանման եւ լուծման լավ հնարավորություն:

Մ. Խ.

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

*Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկը հայտարարում է արտաքին մրցույթ՝ Տեղեկատվական եւ հեռահաղորդակցման տեխնոլոգիաների վարչության **«Ներքին հսկող»** թափուր աշխատատեղի համալրման համար:*

Աշխատանքի նպատակն է.

Ներքին հսկողության պատշաճ մակարդակի, ռիսկերի բացահայտման, գնահատման եւ կառավարման ապահովման նպատակով ստորաբաժանման կողմից իրականացվող գործառնությունների եւ գործառույթների ուսումնասիրում եւ վերստուգում:

Աշխատատեղի հիմնական պարտականություններն են.

Գնահատում է ստորաբաժանման գործունեության իրավական կանոնակարգվածության մակարդակը եւ անհրաժեշտության դեպքում համապատասխան ստորաբաժանման ղեկավարին առաջարկություններ է ներկայացնում դրա բարելավման վերաբերյալ:

Ստուգում է ստորաբաժանման գործունեության համարժեքությունը նրա առջեւ դրված խնդիրներին եւ նպատակներին, մասնավորապես՝

ա) ստուգում է գործառույթների համապատասխանությունը սահմանված ընթացակարգերին,

բ) հետեւում է ստորաբաժանման աշխատակիցների կողմից իրենց պաշտոնեական պարտականությունների պատշաճ ձեւով կատարմանը,

գ) ստուգում է ռեսուրսների օգտագործման արդյունավետությունն ու տնտեսական արդարացվածությունը,

դ) կատարում է ստորաբաժանման տնօրինման (կառավարման) տակ եղած միջոցների (արժեքների) եւ այլ ակտիվների փաստացի առկայության, ինչպես նաեւ դրանց պահպանման նկատմամբ համապատասխան հսկողության առկայության ստուգումներ,

ե) հետեւում է տեղեկատվական եւ այլ համակարգերի անվտանգության սահմանված կանոնների պահպանմանը:

Կոորդինացնում է աշխատանքային պրոցեսների նկարագրման աշխատանքները: Գնահատում է ստորաբաժանման գործառույթների (աշխատանքային պրոցեսների) կանոնակարգվածության աստիճանը եւ անհրաժեշտության դեպքում համապատասխան ստորաբաժանման ղեկավարին առաջարկություններ է տալիս դրանց բարելավման վերաբերյալ:

Բացահայտում եւ գնահատում է ստորաբաժանման գործառույթներում առկա եւ հնարավոր ռիսկերը (ռիսկերի ինքնագնահատման ընթացակարգ), մշակում է դրանց կառավարման համար անհրաժեշտ միջոցառումներ:

Փաստաթղթավորում է բոլոր տեսակի ստուգումներն ու դիտարկումները եւ արդյունքների մասին զեկուցում է ստորաբաժանման ղեկավարին, թերությունների եւ սխալների ուղղման նպատակով տալիս է առաջարկություններ եւ հետեւում է դրանց կատարման ընթացքին:

Պահանջվող կրթությունը եւ գիտելիքների շրջանակը

Բարձրագույն կրթության պարագայում՝ 1 տարվա մասնագիտական աշխատանքային փորձ Կենտրոնական բանկում կամ 2 տարվա մասնագիտական աշխատանքային փորձ ոչ Կենտրոնական բանկում (ՏՏ եւ ՏՏ աուդիտի ոլորտներում):

Գիտելիքներ հետեւյալ ոլորտներում՝ ՏՏ ոլորտի տիրապետում (խորացված), կազմակերպության ռիսկերի կառավարում (խորացված), ներքին հսկողություն (խորացված), բանկային գործ (միջանկյալ):

Լեզուների իմացություն՝ հայերեն, անգլերեն, ռուսերեն (անգլերեն եւ ռուսերեն՝ մասնագիտական գրականություն ընթերցելու նպատակով):

Անհրաժեշտ հմտություններ՝ համակարգչով աշխատելու հմտություն (MS Office)

Փաստաթղթերի ընդունելության վերջնաժամկետը՝ 2008թ. դեկտեմբերի 2-ը

Աշխատավարձը՝ 220 600 դրամ

Պահանջվող փաստաթղթերը.

Դիմումի ձեւ (ձեւը զետեղված է ՀՀ կենտրոնական բանկի էլեկտրոնային կայքում- www.cba.am , «Թափուր աշխատատեղեր» բաժնում, կամ տրվում է ՀՀ կենտրոնական բանկում):

Դիմումի ձեւը կարող է ներկայացվել էլեկտրոնային տարբերակով՝ hrm@cba.am հասցեով:

Մրցութային հարցաշարը եւ Կենտրոնական բանկում մրցույթների անցկացման վերաբերյալ տեղեկատվությունը զետեղված է Կենտրոնական բանկի էլեկտրոնային կայքում (www.cba.am) կամ տրվում է Կենտրոնական բանկում:

Պարզաբանումների համար կարող եք զանգահարել՝ 59-26-34 եւ 26-23 (ներքին):

Հասարակայնության հետ կապերի ծառայություն

Հայտարարություն վարձակալությամբ տրվող տարածքների մասին

ՀՀ տրանսպորտի եւ կապի նախարարության «Վարչատնտեսական» ՓԲ ընկերությունը վարձակալությամբ տրամադրում է տարածքներ հետեւյալ հասցեներում՝ Երեւան, Նալբանդյան 28 (Հանրապետության հրապարակ), առաջին եւ նկուղային հարկերում, Սարյան 22 հասցեում՝ չորս հարկանի շենքի նկուղային, երկրորդ եւ չորրորդ հարկերում:

Անհրաժեշտության եւ մանրամասների համար զանգահարել 59-01-49, 54-94-85 հեռախոսահամարներով կամ դիմել ՀՀ տրանսպորտի եւ կապի նախարարության «Վարչատնտեսական» ՓԲ ընկերությանը Երեւան, Նալբանդյան 28 հասցեով:

Մրցույթի հրավեր 140/08/Pro

UNDP

ՄԱԿ-ի Զարգացման ծրագրի հայաստանյան գրասենյակը ՄԱԶԾ/ԳԷՀ-ի **«Տեղեկատվության եւ մոնիթորինգի համակարգի օպտիմալացման նպատակով ինստիտուցիոնալ եւ իրավական ներուժի զարգացում Հայաստանում գլոբալ բնապահպանական կառավարման համար»** ծրագրի շրջանակներում հայտարարում է մրցույթ՝ իրավական եւ ինստիտուցիոնալ վերլուծություն կատարելու նպատակով:

Մրցույթի մանրամասն հրավերին կարելի է ծանոթանալ ՄԱԶԾ-ի http://www.undp.am ինտերնետային կայքից կամ գնումների բաժնից Երեւան, Պետրոս Ադամյան 14 հասցեում:

Դիմել Գրիգոր Ախնոյանին՝ հեռ. 56 60 73 (ներքին) 126, ժամը 14:00-16:00-ը:

Փաստաթղթերի ներկայացման վերջնաժամկետը՝ դեկտեմբերի 5, ժամը 17:00:

UNIVERSITE JEAN MOULIN LYON 3

Հայաստանում ֆրանսիական համալսարանը նոյեմբերի 29-ին, ժամը 14-ին հրավիրում է Ձեզ մասնակցելու «Բաց դռների օր-վան»: Այդ օրը համալսարանի ղեկավարությունը, դասախոսները սիրով կպատասխանեն համալսարանի գործունեության, կառավարման, առեւտուր եւ մարքեթինգ, իրավաբանության ֆակուլտետների ուսումնական ծրագրերի, բակալավրիատ եւ մագիստրատուրա ընդունելության հետ կապված Ձեր բոլոր հարցերին: Դուք հնարավորություն կունենաք հանդիպելու համալսարանի ուսանողներին, շրջանավարտներին, ինչպես նաեւ ծանոթանալու գրադարանի, համակարգչային կենտրոնի, ուսանողական կազմակերպությունների աշխատանքներին:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմել՝
Հայաստանում ֆրանսիական համալսարան
Հասարակայնության հետ կապերի պատասխանատու
Գայանե Գրիգորյանին
հեռ.՝ (010)249647
commuinication@ufar.am

www.azg.am

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-29-60

Լրատվական գործունեություն իրականացնող՝ «Ազգ օրաթերթ» ՍՊԸ, Երեւան, Հանրապետության 47: Պետական գրանցման վկայականի համարը՝ 02 Ա Ն 047261, տրված՝ 17.02.00 թ.:
Թողարկման պատասխանատու, գլխ. խմբ. Հակոբ Ավետիքյան: Տպաքանակ՝ 3000, ստորագրված է տպագրության՝ 19.11.2008, գինը՝ 100 դրամ, տպագրվում է «Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարանում: Արշակունյաց 2: